45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 70 — Կ. ՊՈԼԻՍ 13/26 ՅՈՒԼԻՍ 1901 — 9 ՐԷՊ ԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 13 ՅՈՒԼԻՍ 1317 — ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, *Grand' rue de la S. Porte*, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه‌سی
باب عالی جواره‌سنده ۳۸ نومرولی دائره‌ده مخصوصه

ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

Թէ՛ խմբագրութեանդ և թէ յօդուածագիրներու կողմէ վերջերս «Մանզումէի Էֆքեար»ի մէջ հրատարակութիւններ եղան իմ մասիս. արժան դատեցի անոնց պատասխաններուն հրատարակութիւնը խնդրել։

Ա. Գարակէօզեան կոսկի մասին իմ համոզումներս նոյնն են այսօր, ինչ որ էին խնդրոյն ծագումի առած տեղն. և իմ ընթացքս, քանի կը քննեմ, դատապարտելի չեմ գտներ. այն հաւատքն ունիմ թէ ամէն մարդ ինչ պէս խորհելու է այդ խնդրոյն վրայ։ Զեռնարկած դասս, առժամապէս անլսելի մնացած է ինչ ինչ պատճառներով, բայց կորսուած կամ ոչնչացած չէ։ Գալով Գարակէօզեան Գրիգոր էֆէնտիի նուիրած 20,000 ոսկիին, եթէ այդ դրամն արդարև աղքին արուի, կը յայտարարեմ թէ մեծարոյ նուիրատուն այդ կողմէ չնորհակալութեան և իրմէ ուղղակի բարերարուելիք որբերուն երախտագիտութեան արժանի է։ 20,000 ոսկիի նուիրատուութեան գործը ինքնին գովելի է Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի համար։ Արդեօք կան թէ այդ գովեստը նուիրագործել հարկ է իմ անձիս ուղղուած ծանր ակնարկութիւններով։ Վասն զի ցորչափ իմ բաղձս կայ կոսկին անգործադրութեան մասին, այդ 20,000 ոսկին նուէրէ տարբեր բան մը կը նկատուի և կասկին իրատուիլակը կը ցցուի ամէնուն աչքին։ Միանգամ ընդ միշտ այսպէս յայտարարելիս յեսոյ, վիս քննադատողները կը թողուն իրենց խղճմտանքին հետ։

Բ. Հայկ Յօճասարեան էֆ. գրած էր շաբաթ օրուան «Մանզումէ»ի մէջ թէ Ռուսչուկ. ընտրելեաց կամ չշղնաւարտից քննիչ Յանձնաժողովներուն մէջ այս տարի պաշտօն չունենալս յառաջ եկած է այն պարագային թէ Պարիւրքարանի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ շնորհ չվայելելու դիրքը ստանձներ եմ, և շնորհազուրկ ըլլալս պատճառն է եղեր նախորդ կըրթական տեսուչ Փալագաչեան Յովնան էֆ.ի պահանջին համար ի հարկին դատական պաշտօնէութեան դիմելս մասին ըրած յայտարարութիւնս։

Կը փութամ յայտնել թէ նախապէս յայտնած էի Ռուսչուկ. Խորհրդոյ անդամ Յ. Դուրգէն էֆ.ի թէ այս տարի մտադիր չեմ պաշտօն ստանձնելու այդ Յանձնաժողովներուն մէջ և Ռուսչուկ. Խորհուրդն ալ ըստ այնմ տնօրինեց։ Դիտեմ որ Պարիւրքարանի շրջանակի մէջ շնորհավայել անձնաւորութիւն մը չեմ ու չեմ եղած, ընդհակառակը. բայց աղքիս հանդէպ ունեցած պարտականութեանս ու խղճմտանքիս միջև այնպիսի համերաշխութիւն մը գտած եմ ի վաղուց անտի, որ ցարդ հեռուած ուղղութենէս չեղնին իր չարիք յանձնուի ինձ, կա՛մ հնարաւորութեան սահմանի մէջ անթերի կը կատարեմ գայն, համոզմամբ թէ օդտակար գործ մը կ'ընեմ, կա՛մ կը հրաժարիմ անկէ։ Թողլով ու ապաւելով որ ուրիշ մը ընէ աւելի ձեռնհասութեամբ ու խղճի մտօք։ Այս բնաւորութիւնս ի մանկութենէ ունիմ և կը կարծեմ թէ փոխուելով չէ որ դերեզման պիտի մտնեմ։ Ուստի. Խորհուրդն ալ այս համոզմը ունեցած է, կարծեմ, ինձ նկատմամբ և եթէ իրրեւ persona grata չէ նկատած զիս, շատ ակնթերով առ խ ցոյց տուած յարգանքը, համակրութիւնն ու վստահութիւնը իրենց ճիշտ արժէքով և շնորհակալութեամբ կը գնահատեմ։

Փալագաչեան Յովնան էֆ.ի պահանջքի խնդիրը, բաւական զբաղեցուցուաւ լրագրութեան, և ա՛լ աւելի Ազգ. Պարիւրքարանի։ Տղայութեանս ատեն հացագործ Զաքար աղայի մը խնդիրն ունէր ալրը, խեղճը գրեթէ ամէն օր Պարիւրքարան կը մտնէր պահանջքը դանձելու համար, և ժողովականները, երբ զինքը ճամբելու խօսք չգտնէին, կը սկսէին երեսին զարնել իր անիրաւութիւնները, թէ որքան պակաս կը կշռէին տուած հացերն և ինչքան խմոր էին։ սակայն վերջապէս մարդ մը եկաւ Պարիւրքարան և խօսք հակցուց այդ դիւվէչներուն։ Զաքար աղան հաց տուեր էր, ալրն ալ տուեր իր աղքատներուն բաշխեր էր, պէտք էր վճարել, և Զաքար ստացաւ իր պահանջը։ Փալագաչեան էֆէնտիի խնդիրն ալ այս կարգէն է. որչափ ատեն որ լուիկ մնչիկ վարեց կրթական տեսչութեան գործը և տասնին տեղ մէկ առնելով գոհացաւ, ձայն ձուն չկար իրեն դէմ. իսկ երբ հրաժարեցաւ ու պահանջքին հաշիւը ներկայացուց, գլխաւ քերուածքի սկսաւ Պարիւրքարանի պաշտօնութիւնը և սկսաւ հարցուփորձ ընել թէ իրաւ կրթական տեսուչ կո՞ր, ամսական պիտի վճարուէ՞ր անոր, որքան պիտի վճարուէր, ո՞վ պիտի վճարէր, և բանգէսներ, այսինքն նեղ կացութենէ խոյս տալու կարողներ, գործը նեռել ուզեցին Պոլսոյ 40 եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդներու վրայ։ Զէ՞ որ կրթական տեսչին ամսավճարն անոնց վճարելիք գումարներէն պիտի գոյանար. աւելի խելացիներ սակայն պահանջել որ կրթական տեսուչն իր պաշտօնավարութեան ամէն մէկ օրերուն հաշիւը տայ նախապէս. քանի՞ վարժարաններ և քանիկան անգամ այցելած ըլլալը հաստատէ։ Բայց այս խստապահանջ քննիչներն անոնք եղան որ ամիսը տասն և հինգական ոսկի կը վճարէին կամ վճարել կուտային նախկին կրթական տեսուչներու։ երբ աշխարհն գիտէր թէ այդ նախկին կրթական տեսուչները ամիսը միանգամ հաւիւ դպրոց մը կ'այցելէին՝ ոչինչ ընելու համար։ Եւ լրագրութիւնը, խնդրոյն խկութեանը անտեղեակ, արձագանգ կ'ըլլար Փալագաչեան էֆ.ի իրաւունքն անտեսել ուզողներու առարկութեանց, քանի որ այդ լրագրութիւն էր որ անցեալ և նախորդ տարիները ամէն շաբթուն մի քանի անգամ կը հրատարակէր յիշեալ էֆ.ին պարբերական այցելութիւններն յԱզգ. վարժարանս։

Ես քննած ու համոզուած եմ թէ Փալագաչեան էֆ. իրաւունք ունի իր պահանջած գումարն առնելու. մտացածին պահանջ մը չէ այն, ուստի մէկ կողմէ այդ պահանջին իրաւացիութիւնը, միւս կողմէ ալ այս մասին պաշտօնական շրջանակին մէջ պատող ուկրպով մը ազգին արժանապատուութեան ալ չվայլող ընդդիմախօսութիւնները ի կշիռ դնելով, կը խորհիմ թէ ո՞ր կրնայ երթալ յանգիլ այս վիճակը։ Փալագաչեան էֆ. պէ՞տք է հրաժարի իր պահանջքէն. այդպիսի առաջարկ մը ոչ ոք կը համարձակի ընել իրեն, բայց միւս կողմէ վճարում ալ չըլլար։ Այս պարագային երբ ինձ դիմում կ'ըլլայ, իբր փաստաբան դատարան դիմելիքս կը յայտարարեմ, բայց փաստաբան ըլլալէ առաջ հայ եմ, և կը ղգամ թէ Ս. Պարիւրքն հայր է հասարակաց, նա կրնայ տնօրինել ամէնուն իրաւունքը և անոր շնորհն ու հրամանը կը բաւեն խնդրոյն վախճան տալու համար. նոյնն ըրի ես ալ և վստահութեամբ կը սպասեմ գործին ելքին։ Յօճասարեան էֆ.ի համար մինիթարութիւն թող ըլլայ հաւատալը թէ վարժապետի մը առնելիքը մատացածին պահանջ չէ։

Գ. Նոյն Յօճասարեան էֆ. աղնուապար կը յիշէ իմ աշխատութիւնս ամէն անգամ որ գտնուած եմ Ռուսչ. ընտրելեաց կամ շրջանաւարտից քննիչ յանձնաժողովներու մէջ. շնորհակալ եմ իրմէ։ Արդարև գոհութեամբ կը յիշեմ թէ այդ պաշտօնավարութեանս մէջ ուղղամիտ դանուեցայ, բայց ոչ խիստ, ինչպէս կը կարծուի. քննութեանց ներկայացողներուն գտնուած վիճակն ամէն տեսակէտով աչքի առջև բերի և ըստ այնմ քննեցի զիրենք. փոքր աւաղանի մէջ մեծ ձուկ չգտնուիր, կը կարծեմ ալ թէ ոչ մէկուն իր արժանիքէն աւելի կամ նուազ նիշ դրի՝ միշտ քննիչ ընկերներուս հետ խորհրդակցութեամբ և չանալով քննուողներուն իսկական արժանիքն ի վեր հանել։ Աչառութիւններ ոչ-էական առարկաներու մէջ հաղուադէպ պատահեցան, թէպէտ քննիչներուն մէջ կային որ ջերմ թախանձանքի և աղերսանքի չէին կրնար դիմադրել և հետեւաբար քննուողներու մեծագոյն մասն արժանաւոր հռչակել կ'ուզէին. այդ քննութեանց հետեւողները դիտեն թէ 46 ընտրելիներէ հաւիւ 13—14ը վկայական արժանի դատուեցան և առանց անիրաւ խստապահանջ ըլլալու, շատերու մերժուելուն պատճառն ես եղայ, այդ մերժողները սակայն քէն չպահեցին ինձ դէմ. գոնէ այնպէս կը կարծեմ, կրցի համոզել զիրենք թէ իրենց օգտին և մանաւանդ աղդին մանկութեան օգտին համար տարի մը կամ երկու ևս աշխատելու էին յաջողելու համար։ (Վարժապետի պաշտօնը թեթև ու ատոր չընտրուելուս համար ներողութիւն կը խնդրեմ։) Կիրակնօրեայ վարժապետական դասախօսութիւնները նպատակ պիտի ունենային մարդելու և կազմելու այդպիսիները։ Այս տարուան քննութիւնները ցոյց պիտի տան թէ ընտրելիներն ինչքան օգտաւոր են այդ դասախօսութիւններէն։

Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

Ծ. Խ. — Ներկայ դրութեան ինչ ինչ կէտերուն նկատմամբ, խմբագրութիւնս իրեն կը վերապահէ դիտողութիւններ՝ զորս յառաջիկայն յարմար առթիւ պիտի ընէ։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(ԴԱՆԻԱԼԻ ԼԵԱՆԴՐԻՆ)

Ա. ՇԱՄԼԵԱՆԻՆ

Ա.

Կաղանդի մը իրիկուն էր։ Վերջալոյսի մարմրուն ցոլքերը գիւղին դիմացի լեռնաշղթայ հորիզոնին կողն ի վեր շուլլուելով՝ կարծես իրենց եռեւեռն հանող մութի հոսանքէն սարսափած՝ յաւիտենականութեան դոգը թաչելու կը պատրաստուէին։ Եւ գիւղը, որ խոշո՛ր մայրիներով զարդարուած ըլլակի մը կողին վրայ՝ հանդարտ երկարաձգած է իր տախտակաշէն և իրարու մօտիկ տուներուն շարքը, կարծես կը քնանար ինքն ալ ձմեռնամէջի խորունկ քունով։

Այդ պարզուկ ու շատ անդամ խարխլո՛ած տուներուն տանիքներուն վրայ անկուած են սեւցած բուխերիները, որոնք՝ կատաղի ծխողի մը բերնին պէս՝ անդադար կ'արտաշնչեն մութերու անհանգիստ ամպեր, մշուշային տարտամ հոսանք մը փռելով բոլոր գիւղին վրայ։

Հիւսիսային սառնաշունչ քամին իր խոշոր թռքերուն բերանը գոցած էր այն իրիկունը, կարծես մեղքնալով մանուկները և տեղեակ անոնց խորհուրդին որ տղու անմեղունակ միտքով ծրագիրներ կը պատրաստէին ա՛յն գիշերուան կաղանդը պատշաճօրէն վայելելու համար։

Զինքի բաթիլները սակայն ամպերէն վար կը մաղուէին հանդարտ ու ծոյլ տատանումներով, ճերմակ տօնաղգեստով մը պճնաղարդելու համար ամէն տեղ։ Ու լո՛ւռ սեւեր, Աստուա՛ծ իմ, պարածածկուեցան արդեօք այդ ձիւնասպիտակ լանջքին տակ...։

Երկու մէթր հաստութեամբ ձիւն նստած էր ան տարին գիւղին մէջ, անանկ որ փողոցներէն անցուդարձը անկարելի կը դառնար. բայց աշխոյժ երիտասարդները բարեսրտութիւն ունեցած էին թիերով ու փետամներով անցքեր բանալու. ո՛ւր որ անհրաժեշտ էր ժողովուրդին երթևեկութեանը։

Բ.

Գիշեր էր. հրդեհները վառուած էին տուներուն մէջ ու պատուհաններուն ապակիները աղօտ լոյս մը կը ցոլացնէին փողոցներուն մէջ՝ սրճարանէն ուշ վերադարձողներուն։ Բայց ո՛վ պիտի զլխէներ տասնկ Նշանաւոր իրիկուն մը սրճարանին մղած օդը շնչելու, մինչ տուներուն մէջ կաղանդը կը փառաքանուէր։ Եւ իրօք, ամէն մարդ իր զաւակներուն հետ նահապետական տաքուկ օճախին շուրջը բոլորուած կը զուարճանայ. մինչ տասներկինը իր աւանդական եօթը տեսակ համադամները սեղանին վրայ շարելու կը զբաղի։ Մանուկներուն ուրախութիւնը չափ ու սահման չունի, զուարթ ծիծեռնիկներու պէս կը ճռուողեն սենեակին մէջ. տուներն մեծերը հրաման տուած են անոնց որ բացառաբար ընեն այն իրականը՝ ինչ որ գիտեն։

Ճաշի ժամը հնչած է. մեծ ու սրդոտիկ կը շրջապատեն սեղանը ու իրենց տուր ախորժակով քառորդ ժամէն կը լմնին ամէն ինչ, չմոռնալով սակայն մէյմէկ փոքր կերակուր թողուլ իւրաքանչիւր պնակի յատակ իբրեւ զերէ+էր։ Կաղանդի իրիկուան սեղանը, կերակուրներու այդ մեացորդներով մէկտեղ, մինչև առտու, սենեակին մէջ թողուլ, աւանդական յիշատակ մըն է որ ամէն տեղ կայ կարծեմ։ Սեղանին մէջտեղը հպարտօրէն կը բազմի տանտիրոջը թարչին։

Գ.

Փողոցի մը անկիւնը հին տուն մը կար, որուն մէկ կողմը փլած, փլիլլարկած էր ու մինակ «ներսի տունը» անվանեալ կը մնար։ Այս տունին բնակիչները — այրի կին մը և երկու որբակներ — ամառուընէ լեռնէն տուն կրած ցախերը օճախին մէջ չմսնելով (*) ընելով իրենց նիհար ջիլերը կը տաքցընէին. մինչ անդին ձիւնին ջուրը ձեղունին ծերպերէն վար կաթկթիլ սկսաւ, ստիպելով խեղճ կինը որ ունեցած քանի մը կոտ ամանները անոր տակ չարէ, տեսակ մը անհանգստութենէ ազատած ըլլալու համար իր և զաւակներուն տառապած հոգին։ Հօրոր— ա՛յս էր կնկան անունը— մէկն էր ա՛յն դժբաղդ կիներէն, որոնց ամուսինը հիւանդանալով մեռնելէն վերջ ա՛լ ապրելու ամէն տեսակ միջոցէ կը զրկուին։ Բայց այս կինը, որ մարմնական ոյժին հետ օժտուած էր նաեւ խելացի գլուխով մը, բնաւ չվհատեցաւ ու այն օրն իսկ երբ իր էրկիը կը թաղէին՝ քաջութիւն ունեցաւ ուխտելու թէ անձնուրացութեամբ պիտի խնամէ իրենց երջանիկ ամուսնութենէն յիշատակ մնացած երկու զաւակները, Վարդանն ու Աղաւնին։

— Ինչպէ՞ս կ'ապրէր այդ կինը.— մարդ չէր գիտեր։ Բայց ան, բոլորովին ապաւինած իր կորովի և զօրաւոր բազուկներուն, շարունակ կը բանէր ու կը տաներ, մուր դուր կ'ընէր և սե՛ւը ներսը ճերմակը դուրսը կ'ապրէր։

Իր մարմնական ճկուն և հրապուրիչ գեղեցկութեան և անտեսադէտ ու խնայասէր տանտիկնոջ եղական հանդամանքին համար, ամուսնութեան ուզողներ շատ կային զինքը։ բայց

(*) Ցախերը կրակին վրայ դնելով վաղանցուկ բոց մը հանել կը նշանակէ։

ինք, ամուսնոյն դագաղին վրայ երդած չամուսնանալու ուխտը ընաւ չէր ուզեր դրժել, և կը նախընտրէր մերժել իր շուրջը դարձող թեկնածուներուն չռայլ խոստումները։

Որչափ սիրելի էր իրեն դուրդուրա՛լ իր ձաղուկներուն վրայ ու մայրական անո՛յշ խանդաղատանքով մը փայփայել զանոնք։ Իր բոլոր գանձն ու հարստութիւնը անոնք էին. ամէն բան կը զոհէր անոնց երջանկութեանը համար։ Ինչպէս որ, Կաղանդի այդ հանդիսաւոր իրիկունն ալ յաջողած էր համեստ սեղան մը պատրաստել քանի մը տեսակ կերակուրներով ու քիչ մըն ալ պտուղ և անուշեղէնով զարդարուն։ Շատ ուրախ էր ան որ իր զաւակները իրենց թուքը չպիտի կլլէին ի տես ուրիշներու ճոխ սեղանին։

(Շարունակելի) Դ-Ր. Ն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՇՈԳԵՆԱԻԸ.— ՆՈՐ ԱՐԴՈՒԿ

Մարդուս աչքը միշտ «մեծ»ի է, կը սեւն սովորաբար, ինչ որ շատ ատոյգ է։ Այժմ, որ արհեստները շատ յառաջացան, կարծես թէ «պզտիկ» բաները իրենց կարեւորութիւնը կորսնցուցին։ Դաղիացիք Էյֆելի ահագին երկաթեայ աշտարակը կառուցին։ Իտալացիք եղան առաջին անգամ ամենամեծ թիւղանօթը ձուլողները (իրենց «Տուլիո» զրահաւորին համար)։ Այս անգամ, Անգլիացիք, աշխարհս «ամենամեծ» շոգենաւը շինեցին (թէև 50 տարի առաջ ուրիշ մը շինած էին արդէն «Կրէյթ-Իսթըրն» անուամբ, բայց ատիկա հիմակուանէն պզտիկ էր)։

Պէլիֆաստի(*) մէջ նաւերու շինութեամբ զբաղող Պ. «Հալէյտ և Վուլֆ» գործարանատէրերը, մօտերս ծովը իջեցուցին «Սէլթիք» անուամբ շոգենաւ մը որ մինչև հիմայ շինուածներուն «ամենամեծն» է։ Դառնցէք հետեւեալ տեղեկութիւններէն.

Նաւուն երկայնութիւնն է	220 մէթր
Լայնքը	23.60 »
Խորութիւնը	15.40 »

Արագութիւնը, 30 քիլոմէթրօ ժամը։

Նաւուն ծառայողները, (նաւապետ, նաւատի էայլն) պիտի բաղկանան 335 հոգիէ։

Ունի երկու շոգեշարժ մեքենաներ, իւրաքանչիւր, ընդամէնը 14,000 ձիու զօրութեամբ (այսինքն մեքենական հաշուով 4,200,000 քիլո ուժ)։ Իւրաքանչիւր մեքենայանիւ մը կը դարձնէ, որով շոգենաւին եռեւեռ կողմը երկու զաւ զաւ անիւներ կան, դեկին աջն ու ձախը։

Այդ շոգենաւը պիտի պարունակէ 500 փոքր սենեակներ ճամբորդներուն յատկացեալ և առանցքէ դատ «կիւվերթէ»ն ալ կարող պիտի ըլլայ առնելու 2352 ճամբորդ։

Բաց ատի 1200 թոնելաթօ ապրանք պիտի կրնայ բեռնաւորուիլ։

Այս շոգենաւը Լիվերբուլի «Հուայթ Սթար Լայն» շոգենաւային ընկերութեան հաշուոյն շինուած է։

Ինչպէս որ կը տեսնէք, ծովային «պատկառելի հսկայ» մըն է ասիկայ. 2 ծխնելոյզ և 4 կայմերով, մարդուն բերնին ջուրերը կը վազէ, հէ՞ (մանաւանդ երբ մէջը դանուելով... սոսկալի ալէկոծութեան մը հանդիպես)։

* * *

Ամէն օր մէկ մէկ նոր բան կը հնարուի միշտ «դիւրութիւնը» նկատի առնելով։ Այս անգամ Ամերիկացի մը, Պ. Ուիքլէնսո, նոր արդուկ (իթիս.) մը յղացած է որ մեծ ծառայութիւններ կու տայ մանաւանդ դերձակներուն։ Այդ իթիսն առանց ածուխի կը տաքնայ. անա քայտարեմ համառօտիւ։

Երեւակայեցէք հասարակ իթիս մը, ատոր եռեւի կողմը—դուրսի դին—պզտիկ դոց ման մը հաստատուած է որուն մէջ իւղ կը դրուի։ Այդ ամանէն, իւղը բարակ խողովակի մը միջոցաւ արդուկին մէջը կերթայ ուր տեղ—մանաւանդ չնութեան մը համաձայն— մէկ մասը վառելով միւս մասը կը չոգիացնէ և այդ չոգին ալ —որ կաղ մըն է վերջապէս— այրելով՝ իթիսն ինքնիրենը կը տաքնայ։ Ջերմութեան աստիճանը կրնայ ըստ կամս կանոնաւորուիլ (աւելի կամ պակաս) և 65 ժամու չափ կարելի է արդուկը տաք պահել միմիայն 5 ղրշ. ծախքով։

Ինչ դիւրութիւն և մանաւանդ ինչ յարգելի խնայողութիւն ատ տիկիններուն համար, բայց ասիկա աւելի նոր ամուսնացողներուն հաճելի պիտի ըլլայ։ Արդարև այս տաքերուն, գալոք եախաները շուտով կը թուչնան, ուրեմն եթէ նոր փեսայ մը տխրութեամբ իւր կնոջը ըսէ

—Բրտինքէս եախս ջնջոց դատցա, դուրս չեմ կրնար ելլել, նոնոչս, որ քեզի պատցնեմ քիչ մը։

—Հոգ մի ըներ, անուշիկս, պիտի պատասխանէ կինը զուարճութեամբ, իթիսնիս տաք է, ես հիմա շուտ մը կը նորոգեմ անիկա...։

(Սա յառաջդիմութիւնը ինչ աղուոր բան է)։ ՊԱՒԼՈՍ

ՖՐԱՆՍԷԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԻԷՌ-ԼՕԹԻ

1850ին Ռոշֆոսի մէջ ծնած — 14 տարեկան հասակին մէջ որոշեց ըլլալ նաւատի մը և Ecole navaleը մտնելով 27 տարեկան հասակին մէջ արդէն բոլոր ծովերը պտրտած էր. տղայ հասակէն ճամբորդելու մեծ սէր մը կը դդար և այդ էր որ զինքը մղեց դէպի անյատակ ովկիանոսները։ Իր ռոմանները մէջ պատմած է իր երազանքը։

Իր դրութիւններուն մէջ ամենէն աւելի կը նկարագրէ քնութիւնը, ծովին և ովկիանոսին տարայութիւնները, հասարակածային կլիմաներու ճոխութիւնը և իր վէպերուղոր դիւցազները կը ներկայացնեն գիւղացիներ և ձկնորսներ։ Ամենէն աւելի արցունք թափել տուող դրութիւններն Լօթիի դրուածքներն են. իր ոճը պարզ է, վերջին աստիճան ճկուն ու ազդեցիկ։ — Անաւարիկ կարդ մը իր «Pêcheur d'Islande»էն։

«Դրեթէ 15 օր վերջը, անձրեւները մօտալուտ ըլլալուն երկինքը մթագնած եւ ամբոխութիւնը աւելի հեղձուցիչ դարձած էր դեղին Թունքինի վրայ։ Սիլվէսթրը որ Հանուէն բերած էին նաւակով մը Հայֆոնկ ղրկուելու համար, հիւանդանոց նաւու մը մէջ դրուեցաւ որ Ֆրանսա կ'երթար։

«Երկար ժամանակ տարբեր տարբեր պատգարակներու վրայ պտրտած էր դարմանոցներու մէջ դաղար առնելով. ամէն միջոց ի դործ դրած էին, բայց դէշ պայմաններու մէջ իր կառքը ջրով լեցուած էր ծակուած կողմէն և օդը աղտաօդէն կարկաչելով հոն կը մտնէր այս ծակէն որ երբէք չէր գոցուեր։ Զինուորականի չքաղաքը տուած էին և պահ մը ուրախութիւն զդացած էր.... Բայց անիկա առաջուան որոշեալ գնացքով, թրթռուն և կարճառօտ ձայնով պատերազմիկն չէր այլ եւս։ Ո՛չ, այս ամէն յատկութիւնները երկար տառապանքին և թուլացուցիչ չիրմին առջև ընկած էին, և ա՛ն երկրին չարիքներովը տոյժ մըն էր եղած. երբէք չէր խօսեր և հոգիս կը պատասխանէր մարած ձայնով մը, ըլլալ այնպէս որ կուսայ մանաւանդ դերձակներուն։ Այդ իթիսն առանց ածուխի կը տաքնայ. անա քայտարեմ համառօտիւ։

Երեւակայեցէք հասարակ իթիս մը, ատոր եռեւի կողմը—դուրսի դին—պզտիկ դոց ման մը հաստատուած է որուն մէջ իւղ կը դրուի։ Այդ ամանէն, իւղը բարակ խողովակի մը միջոցաւ արդուկին մէջը կերթայ ուր տեղ—մանաւանդ չնութեան մը համաձայն— մէկ մասը վառելով միւս մասը կը չոգիացնէ և այդ չոգին ալ —որ կաղ մըն է վերջապէս— այրելով՝ իթիսն ինքնիրենը կը տաքնայ։ Ջերմութեան աստիճանը կրնայ ըստ կամս կանոնաւորուիլ (աւելի կամ պակաս) և 65 ժամու չափ կարելի է արդուկը տաք պահել միմիայն 5 ղրշ. ծախքով։

Ինչ դիւրութիւն և մանաւանդ ինչ յարգելի խնայողութիւն ատ տիկիններուն համար, բայց ասիկա աւելի նոր ամուսնացողներուն հաճելի պիտի ըլլայ։ Արդարև այս տաքերուն, գալոք եախաները շուտով կը թուչնան, ուրեմն եթէ նոր փեսայ մը տխրութեամբ իւր կնոջը ըսէ

—Բրտինքէս եախս ջնջոց դատցա, դուրս չեմ կրնար ելլել, նոնոչս, որ քեզի պատցնեմ քիչ մը։

—Հոգ մի ըներ, անուշիկս, պիտի պատասխանէ կինը զուարճութեամբ, իթիսնիս տաք է, ես հիմա շուտ մը կը նորոգեմ անիկա...։

(Սա յառաջդիմութիւնը ինչ աղուոր բան է)։ ՊԱՒԼՈՍ

քա՛ն հիւանդ, ըլլալ ա՛յնքան հեռու, և մտածել թէ այնքան երկար օրեր պէտք էին համնելու համար իր երկրին։ Արդեօք պիտի կրնա՞ր ապրիլ օրէ օր նուազած ոյժերով...։ Այս հեռաւորութեան սոսկալի մտածումը անդադար զինքը կը պաշարէր, և կը ճնշէր իր երազանքներուն վրայ —երբ իր մրափման ժամին վերջը զգար վերքերուն տժգունելի ցաւը, ջերմին տաքութիւնը և չչող աղմուկը պայթած կուրծքին, անմիջապէս կը պաղատէր որպէս զի զինքը նաւ դնեն ինչ որ ըլլար վտանգը։

«Զինքը պատգարակով փոխադրելը չատ դժուար էր. այն ատեն առանց զայն ուղղելու անգթօրէն կը հարուածէին սայլակով տանելով։

«Մեկնելու մօտ եղող այս փոխադրանաւին մէջ պզտիկ երկաթեայ մահճակալի մը մէջ պառկեցուցին և նաւը սկսաւ իր ճամբորդութիւնը դէպի Ծովերն։

«Առաջին օրերը ճամբայ ելած ըլլալու ուրախութիւնը զինքը քիչ մը բարւոքած էր. կրնար ինքզինքը ժողվելով բարձիկներուն կռթնած ելնել և երբեմն երբեմն ալ իր արկղիկը կ'ուզէր. — իր նաւաղի այս ճերմակ արկղիկը Բայմբոկէն գնած էր, թանկագին բաները դնելու համար. հոն կը գտնուէին իր մեծ մօր Եւլէօնի նամակները, նմանապէս Եանի և Կօսի նամակներն ալ. թուղթ մը՝ որ ընդօրինակուած էին ծովու երգերը, և Կոմիթէկիսի վարդապետութիւնէն պարունակող Զինարէն գիրք մը, որուն ճերմակ թերթերուն ընդդիմակողմը նշանակած է գիւղի միամիտ օրաթերթը. հիւանդութիւնը երբէք չէր բարւոքեր, և առաջին չաբաթներէն ի վեր բժիշկները մտածեցին որ այլ ևս չէր կրնար մահուընէ ազատիլ...

«...Էքզոթօրի մօտեցած ենք հիմակ, յաջորդական մրրկալից տաքերուն մէջ, փոխադրանաւը կը յառաջանար ցնցելով իր անկողինները, իր վիրաբոլեարները և հիւանդները, անընդհատ կը յառաջանար. ալեկոծեալ ծովի մը մէջ ենք տակաւին չարչրկուած մուսիմներու (*) շրջումէն։

«Հայ-լէնքէն մեկնելէն ի վեր գրեթէ մեռած էր ան, միմիայն կը մնար զայն խորունկ ու անյատակ ջուրի մը մէջ նետել Ֆրանսայի այս լայն ճամբուն վրայ։

«Եւ այն օրը շարժուն հիւանդանոցին մէջ շատ մութ կ'ըներ. ծիանքին պատճառաւ ալ տիպուած էին խցել թնդանօթածակերը և այսպիսով տաժանելի ըրած էին հիւանդներու այս խղդուկ սենեակին օդը։

«Շատ դէշ վիճակի մը մէջ էր ան... այլևս մահը մօտալուտ էր, միշտ իր ծակուած կողին վրայ պառկած, երկու ձեռքով դայն կը ճնշէր որպէսզի որ տակաւին ոյժը մնացած էր անշարժութեան դատապարտելու համար այս ջուրը՝ հեղուկ բաղադրութիւնը իր աջ կուրծքին և կը ջանար միայն միւս թոքով շնչել։ Բայց միւս թոքն ալ կամաց կամաց հիւանդ թոքէն վարակուած էր, և զօրեղ անձկութիւնն սկսած էր տիրել։

«Ամէն տեսակ տեսիլքներ կը պատկերանային իր մահամերձ ուղեղին մէջ։ Տաք մթութեան մէջ սիրեցեալ կամ դժնատեսիլ պատկերներ կուգային իր վրայ ծռիլ, յաւիտենական երազի՝ ը մէջ էր ան զգայարկերի որ, Անգլիա և Իռլանտա միայն տեսնել կը թուէր։

«Առտուն կանչել տուած էր քահանան, և անիկայ վարժուած ըլլալով արդէն տեսնել օրհասական նաւատներ, յանկարծակիի եկած էր տեսնելով առանց վերարկուի այնքան առնական այս հիւանդ նաւատին, պզտիկ տղայի մը անմեղութիւնով։

«Մ'ղ մ'ղ միայն կուղէր, բայց ոչ մէկ տեղ կար, հիւանդապահը չինական ծաղիկներով նկարուն հողմահարով զինքը կը հովահարէր, բայց ըրածը ուրիշ բան չէր, եթէ ոչ՝ խոնաւ վառառողջ շոգի և հարիւր անգամ շնչուած օդ տալ, զորհիւանդին կուրծքերը երդէք չէին կրնար ընդունել։ Երբեմն յուսահատ կատաղութենէ բռնուած կ'ուզէր երնել այս անկողինէն ուր այնքան լաւ կ'զգար մահուան մօտենալը. երթալ խորերը հովասուն դաշտին... վերակենդանանալու համար...»։

ՆՈՐԱՑՐ

(*) Հնգկայ վեց ամիս տեւող հովը։

ՄԵՐ ԴՈՐՏԱԿԱՎՆԵՐԸ

ԿԵՍԱՐԻԱ.—Օննիկ էֆ. Ս. Գուլյումեան։

ԱՅԻՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ. — Ստեփան էֆ. Գալանեան։

ԱԳՇԷՀԻՐ.—Կարապետ աղա Փափազեան։

ՊՐՈՒՍԱ. — Սիմոն էֆ. Ս. Ուշագլեան։

ԽԱՐԻՃԻՅԼ

ԳՕՆԹ ԹՕԼՍԹՈՅ զահիրէն էյլիէշմէքտէ իսէ տէ Թապիպլէր մուսմիլէյէին սրհնաթրնըն քեամիլէն էյլիէշէճկինէ էմին տէյիլ տիրլէր։ Պա խուսուսօն խասթալրգտան պէրու բէք զայիֆլէշմիշ օլտըղընտան, հայաթընը մուհաֆազա իթմէք իչին զայէթ իթնաբէրվէր օլմասը լազըմ կէլէճէյի՝ ապրպպա թարաֆընտան պէյան իտիրմիշ տիր։

ԲՕՐԹՈՒԳԱԼ ԳՐԱԼՐՆԸ Աշօր ատալարընա գոտար թէշիի իտէն Ինկիլիզ զբրնլբարը «Օսթրալէն» վէ «Սիվէրն»՝ Լիզպոնա ավտէթ իթմէքլէ մուբէթթէպաթը էհալի վէ մմուբրէյն թարաֆլարընտան ֆէվգէլատէ հիւանի գապուլ իլէ պիր գաչ կիւն իղազ իտիտիրմաքէն օսնրա պու տէֆա Լիզպոնան միֆարագաթ իթմիչէր տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ Մասաչուսէթց էյալէթի Կլուէսթրը չէհրինէն պիր սանսալա բագիպէն Լիզպոնա միթէվէճիրէն հարաքէթ իթմիշ օլան եիւզպաշը Պէքպուրն 4,000 միլէ գարիպ օլան մէսաֆէյի 38 կիւն վէ 12 սաաթտա քէսէրէք սալիմէն Լիզպոնա միվասէլէթ իթմիշ տիր։ Պէքպուրընն բագիպ օլտըղը սանսալ տէօրթ թօնո խթիյալընտա վէ 30 գասէմ ուզունլըղընտա պուլընմագտա տըր։ Եիւզպաշը Պէքպուրն կէչէն սէնէ տաիի Ամէրիգասաքի Կլուսէսթրըտան Ինկիլիէրատաքի Կլուսէսթրրա գատար պիր սէյահաթ տանա իճրա իթմիշ իտի՝ եէնէ գայրգա։

ԱԼՄԱՆԵԱ հիւքիմէթի եէնի կէօմրիւկ թարիֆալարընը պիր գաչ կիւնէ գատար նէյր իտէճէք տիր։

ԱՃԱՅԻՊ ՊԻՐ ՄԻՐԱՍ.—Կէչէնէրէտէ Միլանտա վէճթաթ իտէն Սինեօր Անթօնա Թրավէրս 600,000 լիրալըգ պիր սերվէթի պրագմըշ օլմաղէ՝ 105 միրասխօրլարը պէյնինտէ իսթիլաթ զուհուր իթմէքլէ՝ պունլար հագլարընն միտտաֆասը զրնինընտա 105 ավօգաթ թուիմուշլար վէ մէսաբիֆի մուհաքէմէ իլէ ավօգաթ իւճրէթի օլարագ 400,000 լիրա սարֆ իթմիշ օլտըգլարընտան եալընըղ 200,000 լիրասը քէսնիլէրէ գալմըշ տըր։ Տիմէք օլէյօր քի սաբէ միրասխօրլար ավօգաթլար օլմըշ տըր։

ՆԻՖՖԱՈՒՆՏԼԷՆՏ ճէգիրէսէնտէ ճէսիմ արազի, էշլաք, շըմէնտոֆէր վէ թէլէկրաֆ խաթլարը սահիպի մէշհուր աղնիյա, Մր. Բէյտտէն՝ Ինկիլթէրա հիւքիմէթի 1,000,000 տօլար պէտէլ իլէ միսթէմիլթեաթը շըմէնտըֆէրլէրինի սաթուն ալմըշ տըր։ Մր. Բէյա 2,000,000 էյտըբ (Ինկիլթէրա տէօնիմի) արագիսինի տաիի պէհէր էյտըբ 30 սէնթ պէտել իլէ հիւքիմէթ թէրք խտճէյի կիպի պիր պէտելի մուգանինէ իլէ թէլէկրաֆ խաթլարընը տաիի հիւքիմէթ թէրք իտիպ՝ պաշգա պիր շըմէնտըֆէր իմթիյազը ալաճագ տըր։ Միւմանիէյէին թանթը թասավվուրընտա եալընըղ Ս. ձոն ըլնթըմբարը վէ սէվանիլէ իշլէյէն վաբօրլար գալմագտա տըր։

Ս. ԲԷԹՐՍԹՈՒՐԿՅԱՆ իշար օլընտըղընա նաղարէն Ամէրիգա Պագըր Բրէնսի, Մր. Բէլբը, Բուսիատա պիր ճէսիմ պագըր մատէսի իլէ եագընընտա պուլունան քէօմիւբ մատէնէնի բուս գումբանեասընտան սաթըն ալմըշ տըր։ Մր. Բէլբը, մատէնին սէրմայէսինի 1,500,000 լիրայա իպլաղ իսէճէք իմմիշ։

ՕՐԼԷԱՆ բրէնսի՝ բրէնս Հանրինին սէյահաթ ըէֆիգի Մ. Լուիճինին իշարընա նաղարէն Բրէնս՝ Սայկօնա (Հինտիսթան) նագլ օլընմըշ օլուպ, պաղըրագ վէ գարանիյէր խասթալըգլարընտան էսիր ֆիրաշ պուլունմագտա իմմիշ։ Միշարիւէյէին խասթալըղը բէք վէիսիմ զանն օլընյօր։

ՆԻԿՕԵՈՐ ՃԸՐՆԼ կազէթասընին մէսարիֆի ազիմ իսթիեարլէ, էն զբաա միւտտէթտէ տէվրի ալէմ իթմէք իչիւն կէօնտէրմիշ օլտըղը Զիգակօլը Ֆիցմարիա նամ տէլիգանը 60 կիւն վէ 13 սաաթտա տիւնեանին էթրաֆընը տօլաշմըշ օլմաղէ, Նիւ-Եօրգա ավտէթ իթմիշ տիր։ Շիմտիյէ գատարէն գրսա միւտտէթտէ իճրա օլընան տէվրի ալէմ՝ 64 կիւն վէ 4 սաաթ իտի։

ՍԸՐ ԲՕՊԷՐԹ ՀԱՐԹ, Զին կէօմրէսքլերի միւտիրի, Ամէրիգա Երիցական միսիոնէրլէր շիրքէթի բէյնի Մր. Պրաուն եազարը պիր մէքթուպտա Զինէ կէլէճէք օլան միսիոնէրլէրին մէմլէքէթին ատաթընա միւտտախէլէ վէ իթիրազ իթմէմէլէրինին վէ էհալինին էֆքէարընա գարշը պէյանաթտա պուլունմամալարընը վէ հիսսիյաթը ումումիյէ ըիայէթ իթմէլէրինին՝ Զինէ պաշգա գարընընգլերգլարա մէյտան վէրիլմէմէսի իչին լազըմ օլարընը իչար իթմիշ տիր։

Մ. Հարթը էֆքէարընա միսիոնէրլէրին շիքեայէթ իտիպտէ թէէտիպինի թալէպ իթմիշ օլտուգլարը Զինլիլէրին հիչ պիրի՝ պի հագգընի թալէպ իտիլէն միճագաթա չայէսթէ պուլունմամըշ տըր։

Իշթէ պու գատար միշքիլաթլարա սեպեպ վէրէն միսիոնէրլէր՝ հալէա Աւետարան վաղ էտիպտէ էհալիյի թէհզիպի ալալէագա սէվգ իտիյորդը խայալընտա տըրլար։ Էն էվվէլ քէնտի քէնտիլէրինի եօլա կէթիրսէլէրտէ սօնրատա պաշգալարընա կէլսէ սրբա տահա էյի օլմաղմը։ Պունլար էյլիք էթմէք չարթը իլէ եօլա չընգրզ՝ հէմ քէնտիլէրինի կէօնտէրէնլէրէ պէօյիւք մէսարիֆլէրէ մալ օլուրլար. հէմ տէ կիթաիքլէրի եէրէ պէկա օլուրլար։

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ Զէլիք ֆապրիգալարընն թաթիլի մէշղուլյէթլէրի սէպեպինէն, չէլիք ֆիյաթը 10% տէ թէզայիտ իթմիշ տիր։

ՍԻՆԵՕՐ ԳՐԻՍԲԻ եէնիճէն խասասլանմըշ տըր։ Դալպինին չարբասը բէք զայիֆ տիր։ Էսկիսի գատար խասթա տէյիլ իսէ տէ, անվալը ումումիյէսի չայանը մէմնունիյէթ օլմայրպ, պաստի էնտիչէ տիր։

ՕՐԱՆԾ բէյիսի սապրգը Մր. Շեթայնըն Ինկիլիզէր թարաֆընտան զապթ օլընան չանթասընտան զուհուր իտէն վէ սապրգ Թրանսվաալ խարիճիյէ նաղրը Տր. Բէյցին Շեթայա կէօնտէրմիշ օլտըղը մէքթուպընն Ինկիլիզէր թարաֆընտան ալէնէն նէյր իտիլմէսի, Մ. Քրիւկէրին իմմիէրինի քեամիլէն մահվ իթմիշ տիր։ Բարիզատ պուլընան Տր. Լէյտա իճրայի միւղաքէրաթ իչիւն Լա Հէյէ ճէլպ իտիլմիշ տիր։ Քրիւկէր բարթիսի պէնինտէ իթիլաֆ զայիլ օլմըշ տըր։

ՄԱՏԱՄ ԲՐԻԻԿԷՐԻՆ ՎԷՖՈՒԹԸ.— Բէյիս Քրիւկէրին զէվճէսի Սիւզանա Տիւրէսիս, եսիստ էհալի թարաֆընտան թէմմիյէ օլընըղը իսիդէ Թէյզէ Զէնին, կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10 բատտէէրինտէ Բրէթորիատա սաթլըճանտան վէֆաթ իթմիշ տիր։ Մումմիլէյնա 67 եաշընտա օլուպ գավի վիճուալը վէ ուզուն պոյը օլուպ՝ Պօէր գատընլարընը միճէսսէմի իտի։

Մր. Քրիւկէր բաղար կիւնի կէճ վագրթ զէվճէսինին վէֆաթընա վագրթ օլմըշ տըր։ Խապէրի միճէլիմէյի իլգ տէֆա՝ թապիպի խուսուսի Տր. Հէյմրն վէրմիշ տիր, պունը միթէագրզ՝ Մ. Քրիւկէրին իգամէթկահընտա թէմմվիճճ իթմէքտէ օլան Թրանսվալ վէ Օրանժ սանճաղլարը եարբյա էնտիրիմիշլէր՝ վէ շաթօնրն տիշարը-սընտա բազար օլմասը հասէպիյէ թէզանին իթմէքտէ օլան քէշլիկ գըզլարը պիրտէն սէպէլրինի քէսիպ«պիշարէ սէվիկիլիլ, հէմտէ պու գատար ուզագ պուլընըյոր.» տէյիպ հայգըրմագա պաշլամըշլար տըր։ Մատամ Քրիւկէր Մ. Քրիւկէրին իքինճի գարբսը օլուպ 16 եաշընտա էվլէնմիշ վէ տիւնեայա 16 էվլատա կէթիրմիշ տիր։ Պունլարտան 10ը հալը հայաթտա պուլընըյոր։ Մատամ Քրիւկէր, Մատամ Ֆիլիպէր կիպի բոլիթիգա մէրգալընը օլմայրպ տայմա տախիլի էօմրիւ իլէ իմրաը էվգաթ իտէր իտի։ Բէսմի կիւնլէրտէ զէվճինէ բէֆգաթ իթմէքտէն մուբէյլիզզիզ օլմայրպ՝ էն չօգ սէվմիյի մէշղուլլէթ Թօրպասը պէշ չիլինէ Թիթիւն սաթմագ իտի։ Ումուրը բոլիթիզբյէտէն տօլայը Մ. Քրիւկէրի զիյարէթ իտէն էճնէպիլէր մումմիլէյհաատան պիր մըգտար թիւթիւն իչթիրա իթմէքլիկի պէօյիւք պիր պանթեարըզ ատտ իտէրլէր իտի։ Մ. Քրիւկէր զէվճէսինին վէֆաթընը իչթիթյինտէ, «նէ էյի պիր գատրն իտի, քէնտիսի իլէ հիչ գավկա իթմէտիմ, եալընըղ պիր տէֆա օլարագ իզտիվաճմըզտան ալթը այ սօնրա, պիր ազ պօզուշմըշ իտիք։»

Մէսսա զէվճ վէ զէվճէ, էօմիւրլերինտէ եալընըղ պիր տէֆա պօզուշմըշլար 16 էվլատ սահիպի օլարագ։

Նիչէ զէվճէէրը հաֆթատա պիր տէֆա գավկայա գայիլ իսէլերտէ, հայֆաքի, պիչարէլերէ օ գատարտա միւվէթ կէօսթէրիլմէդ։ Մ. Քրիւկէր զէվճէսինին վէֆաթը խապէրինի ալարընը ամտէ աղլատարագ, եանընտա պուլունանլարա՝ քէնտիսինի եալընըղ պրագմալարընը էմր իթմիշ, վէ օտասընա չէքիլէրէք տուա իթմիշ տիր։

ՊԵԼՃԻԳԱ. Գրալը Լէօբօլտ հազրէթլերի կէչէն բազար կիւնի Պատ Կասթաֆն չէհրինտէ կէզտիյի էմնատէ այազը գայարագ տիւշմիւշ իսէ տէ՝ հիչ պիր եէրինի խճիթմամիշ տիր։

ՏԻՒՆԵԱՏԱ. շիմտիյէ գատար վէրիլէն բուլ բէսմինին էն պէօյիւկինի Մր. Գարնէկի վէրէճէք տիր։ Միւամիլէյ՝ Մգօչկա տար իւլ ֆիտնունալարը-նա իհտա իթմիշ օլտըղը 2,000,000 լիրանըն բէսմի մուամէլաթը իչիւն Ինկիլթէրա մալիյէսինէ 5,000 լիրա բուլ բարաը իթա իթմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ. ԻՆՇԱԱԹԸ ՊԱՀՐԻՃԷ. — Տօքլար Եանկընընտա մանվ օլան «Վիլեաս» զբրնլբընընն եէրինէ այնի ճէսամէթտէ 6500 թօնո վէ 23 միլ սիւրաթլէ տիկէր պիր զբրնը եաբըլաճագ վէ այնի զէմանտա տիկէր իթի գրուազէօրլէ «Սլավար Շէօրէթ» վէ «Բրէնս Սուվարօֆ» նամընտա իթի զբրնը տանա ինչա իտիլէճէք տիր։ Պունտան մատա 7-8 կիւնէ գատար «Իմբէրթօր Դ. Ալէքսանտրը» նամընտաքի զբրնը տախի տէնիզէ էնտիրիլէճէք տիր։

ԳՐՈՒԻԲԸ ՍԷՐՎԷԹԻ. — Քրուբ նամ թօփ ֆապրիգասընընն սահիպի Մ. Քրուբընն վարիտաթը սէնէվիյէսի 21 միլեօն մարգա պալիզ օլմագտա տըր։ Մումմիլէյէին 1889 սէնէսինտէ ակրվէթինին մէճմուը 1,120,780,000 մարք օլտուղը պիլինասպ թէհագդուգ իթմիշ տիր։ Մ. Քրուբընն տէսթիկանլարընտա 15000 մէմուր վէ 65000 ամէլէ իսթիխտամ իտիլմէքտէ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ հիւքիմէթի միսթէմիլքեաթա եէկտիկէրինէ բարպի իտէն պիր չօգ քապլօլարը պու քէրրէ Ուէսթ Աֆրիգան նամ Ինկիլիզ գումբանեասընտան իչթիրա իթմիշ տիր։ Մէգաքիր գումբանեա Դօնաքրի պէօյիւք Պասամ խաթթը իմթիեազընը տա Ֆրանսա հիւքիմէթինէ թէրք էյլէմիշ տիր։

ՐՈՔԻԼՏԻՆ ՊԻՐ ՀԷՏԻՃԷՍԻ. — Բարիզ կազէթալարընտա օգունտըղընա կէօրէ, Պառոն Հանրի Ռոչիլտ իլէ մումմիլէյէին զիրի իտարէսինտէ պուլունան «Լիպր Բարօլ» կազէթասը աւէյէինտէ իդամէ իթիրկի տավասան գազանտըղը 20000 ֆրանգ թազմինաթը՝ Բարիս ֆուզարասընա հէտիյէ իթմիշ տիր։

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ՎԻԼՀԷԼՄ հազրէթլերի Գօնթ Վալտէրզէ իլէ պէրապէր օգոստոսին 10ընտա Համպուրկա վասըլ օլաճագ տըր։ Համպուրկա միվասէլէթինտէ պիր թագըմ չէնլիքլէր իճրա օլընճաղը կիպի Համպուրկ Այան մէճլիսի թարաֆընտան տա սապան թասմը վէ մուսախսէրէն Հօհենձօլլէրն վաբօրընտա պիր զիյաֆէթ քէշիտ օլուպ ագշամ տախի Էլպա նէհրի իւզէրինտէ թէհվիրաթ վէ շէնլիքլէր իճրա օլունաճագ տըր։

ԲԼԻՄՈՒԹ ԻԼԷ ՆԻՒ-ԵՕՐԳ արասընտաքի մէսաֆէյի Համպուրկ Ամէրիքէն Ալէման վաբօր գումբանեասընին Տէօչլէնտ վաբօրը չիմտիյէ գատար հիչ պիր վաբօրընն էքթիսատ իսէճիմտիյի պիր սիւրաթլէ (սաաթտա 23.5 մլ) քէսմիշ օլմաղէ, Արմանիա իմբէրթօրը գումանեա տիրէքթօրընա աթիտէքի թէլէկրաֆը քէշիտ էթմիշտիր. «Եաչա Տէօչլէնտ, շիմտիյէ գատար հիչ պիր վաբօրընն եաբամասընը պէօյիւք պիր մուվաֆֆագիյէթի իդթիսատ էթմէն, եաչասընն սէնի եատանլար, եաչասընն միւրէթթէպաթընն։ Ալլահ վէրսէ տէ տէնիզլէր իւզէրինտէ հէրչէրէֆի պէօյլէ գազանսալար, խամին Տէօչլէնտ օլտուղը իչինն գալպէն չօգ միֆթէխիրիմ։»

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ Սիրակօսա չէհրինտէ պուլունան՝ միլիոնէրլէրտէն Մր. Ալէքսանտր Տէյվիս Ամէրիգա գօնկրէսինի էնթիխապ օլընմասընընտան միւթէէսիրէն Ինկիլթէրա թէպպիյէթինի գապուլ իթմիշ տիր։

ՊՐԻՍԷԼՏԻ թալագընն տահա չափուք վէ տահա գօլայ իճրասը խուսուսընտա մէճլիսի մէպուսանա պիր գանուն գապուլ էթտիրմէք իչիւն Պրիսել «Թալագ գիլիպը» թէտապիրտէ պուլունմագտա իմիշ։

ՐՕՄԱՏԱ. նէյր օլընան «Բաթրիա» կազէթասընա Մալթատան իշար օլընտըղընա նաղարէն՝ Ինկիլթէրա հիւքիմէթինին՝ Իթալիա լիսանը եէրինէ տեվայիրի բէսմիյէյէ Ինկիլիզճէնին խաթիրը խուսուսընտաքի գարարը Մալթէզլէր չօգ կիւճէնտիրմէքտէ տիր։ Մալթէզլէր վէրկի վէ իտարէտի տախիլիյէտ տահա սէրպէսթ օլմագ իչիւն պիր բրօթէսթօ թարիրի էթմէք խուսուսընտա միւզաքէրաթ իթմէքտէ տիրլէր։ Մալթէզլէր, Ինկիլթէրայա միւթի իսէլէրտէ, Մր. Զէմպրլէյնին քէֆիլինէ կէօրէ միլլիյէթ, հավիյէթ վէ հուգուգլարընը տա զայպ էթմէք արզուսընտա պուլունմայօրլար։

ԲԱՐԻՁ ՊՕՐՍԱԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԻՔԻ

Յուլիս, 25 1901

Ֆրանսզ էսհամը	101.62
Բէյտի	309
Գօնսօլիտ.	24.97
Շըմէնտըֆէր	105.75
Պանգ. Օթօման	528
Թրանսվալ	84.50

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ առտու Բանկալթիի գերեզմանատան մասրան մէջ 16ամեայ մանկամարդ հայ աղջկան մը մկրտութեան հանդէսը կատարուեցաւ։ Անծանօթ պատճառով մը, աղջիկը մինչեւ այս տարիքը առանց Դրշմի խորհուրդը ընդունելու մնացած էր։ Կ'ըսուի թէ վերջերս ծանրապէս հիւանդանալուն՝ մայրը ուխտած էր իր զաւակը մկրտել, եթէ ապաքինէր։ Տեսանք թէ իր ուխտը կատարեց։

—Մայրաքաղաքս գտնուող Տիարպէքիրցի պատուաւոր վաճառականներ ու սեղանաւորներ, ինչպէս նաեւ համակիր եկեղեցական և աշխարհական բազմաթիւ անձեր՝ Տիարպէքիրի առաջն. տեղապահ Տ. Եղկիէլ վարդապետի Դատարկայի ընակարանը այցելելով, բարի գալուստ մաղթեցին։

Տ. Եղկիէլ վարդապետ իր եօթնամեայ պաշտօնավարութեան մի բազմակողմանի վիճակագրութիւնը ու տեղեկագիրը կը պատրաստէ, որ պիտի մատուցանէ Ազգ. Վարչութեան։

Նոյնպէս Տ. Եղկիէլ վարդապետ, Տիարպէքիրէն սկսեալ, Խարբերդ, Մալաթիա, Հէքիմ-Խան, Սեբաստիա, Թոգատ, Ամասիա և Սամսուն իր ուղեւորական տպաւորութիւնները գրի առնելով սահուն ոճով, լրագրութեան միջոցաւ հրատարակութեան պիտի տայ, իր տրձակուրդի եռամսեայն մէջ այցելելու գրական ժամանցի մը համար։ Նոր հեռաւոր ու մերձաւոր բազմաթիւ բարեկամներն ալ մասնակից ընելու մտքով։

—Օրթագիւղէն իրազեկ աղգայիններ զարմանքով կը հարցանուին թէ, ինչո՞ւ համար միայն իրենց գիւղի քարոզիչ Սրբազանին Ս. Պասկի խորհուրդը և Հաղաօրհնէքի խնդիրը նկատողութեան առնուած է երէկուան «Մանզումմ»ի մէջ, ու բնաւ չէ յիշուած Ս. Հռիփսիմեանց տօնի օրը, գիւղին համանուն աղջկանց վարժարանին մէջ, ըստ սովորութեան կատարուած Խաչհանդիսի մասին յարուցուած նոր հարցը։

Ինչո՞ւ զարմանան ասոր ու անոր վրայ, թո՛ղ զարմանան Օրթագիւղի քրտնիկագրին վրայ, որ գիւղին Թաղ. Խորհուրդին ալ առնուազպիրը գտնուելու պատիւը ունի, որ այդ Խաչհանգամի խնդրոյն վրայ բան մը չէ լսեր, կամ լսեր ալ է նէ՝ բնաւ բան մը չէ հրատարակեր։

Մ'ողջ է արդեօք Խաչհանգիստ կատարելը Ս. Հռիփսիմեանց աղջկանց վարժարանին մէջ։ Ինչո՞ւ այդ կարծեցեալ մղեալը գործած են ու կը գործուին ուրիշ տեղեր դպրոցներուն մէջ։

Խաչհանգիստը ինչո՞ւ միայն եկեղեցիներուն մէջ պիտի կատարուի։ Միթէ սովորութիւն չէ՞ նոր տուն շինողներուն բնակարանը ու նոր խանութ բացողներուն կրպակը կամ վաճառատունը Խաչհանգիստ կատարել տալ։ Բի՞չ լսուած է նոյն իսկ նոր փորուած հորերու վրայ Խաչհանգիստ ընել տալը։

Ասկից զատ, թո՛ղ խնդիր ընեն Ս. Մկրտութեան համար չարժական աւազան չգործածել, ինչ որ ժամանակին տեսանք Գանտիլլիի մէջ՝ երբ Մելքոն խանին զաւակը մկրտուեցաւ հանդ. Թաթարեան Գարեգին Ծ. վարդապետին ձեռօք։

Նոյնը տեսնուած են Ադեքանդրիոյ մէջ, ուր տեղ գտնուած չարժական աւազանը համակ արծաթեայ է, և Յակոբեան Թագաւոր փաշային յիշատակն է։

Նոյնպէս, ինչո՞ւ համար մնուցող յուզարկաւորութեան առթիւ տանկարդը եկեղեցիներուն մէջ կը կատարուի Թաղմանական արարողութեանց հետ։

Զինք ուզեր այս և ասոր նման նորամուտ բաներ խառնել։ Վասն զի այն ատեն պիտի ստիպուինք եկեղեցւոյ մէջ նստարաններ դնելու նորամուտ սովորութիւնն ալ քննադատել, քանի որ ուրիշ տեղեր եկեղեցեաց մէջ դեռ ընդունուած չէ այդ դրութիւնը։

—Հանգ. Իսահակ աղնուափայլ ընտանիքը և որդիքը՝ որ օգափոխութեան համար յեւրոպա կը գտնուէին, այսօր մայրաքաղաքս պիտի վերադառնան։

—Տ. Եղկիէլ Վարդապետ Սրշարունի, այս առաւօտ Ուսումնական Խորհրդոյն պիտի ներկայանայ, Տիարպէքիրի վարժարանաց մէջ պաշտօնավարող և իրենց ընտրած ճիւղերուն մէջ ձեռնհաս նկատուած երեք ուսուցչաց համար հարկ եղած ուսուցչական պաշտօնական վկայագիրներն ստանալու համար։

—Յոգնավատակ ու տաղանդաւոր ուսուցիչներէն Ոսկան Յակոբ էֆէնտիի որդին՝ Պրուսայի Նախկին Առաջնորդ Տ. Բարթողիմէոս Սրբազանի գաղէ գեղեցիկ կիսանդրին պատրաստած է այս օրերս ու ձօնած բարձրաշնորհ Սրբազանին։

Սոյն կիսանդրիին աջ կողմը արձանագրուած է երկաթագիր՝ սա՛ բառերը. «Առ Առաքելաշնորհ Բարթուղիմ. Արքեպիս. Զմչեան։»

Իսկ կիսանդրիին ձախ կողմը քանդակուած է սա պարերութիւնը՝ «Մեծ յարգանաց խուն նուէր ե. Ոսկան ի Կ. Պոլիս յամին 1901։»

—Շարթուս զանազան գաւառներէն կարգ մը ամուսնական խնդրոյ վերաբերեալ տեղեկագիրներ հասած են ի Պատրիարքարան։ Այս թղթերուն մէջ են Կեսարիոյ և Սեբաստիոյ Առաջնորդ Սրբազաններուն կողմանէ զրկուած ամուսնական խնդրոյ վերաբերեալ զբրութիւնները, որոնք կրօն. ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ նկատողութեան պիտի առնուին։

—Զմիւռնիայի առաջնորդ՝ Տ. Կորիւն վարդապետ Էլլիսիրէմեան, որ միանգամայն Զարանտագի վիճակին ալ Առաջ. Տեղապահն է, յատուկ գբրութեամբ մը կը յայտնէ թէ՝ Զարանտագի Նախնդր Տեղապահ Տ. Մակար վարդապետ, իր պաշտօնէն հրաժարելուն առթիւ գժուարութիւններ կը յարուցանէ եղեր վիճակին մէջ, չի վերադառնալու համար Երզրում. և դարձեալ իր Նախկին պաշտօնին մէջ վերահաստատուելու ջանքեր կընէ եղեր։

—Եդեսիոյ Առաջ. Տեղապահ Տ. Անանիա Վարդապետ Հաղարապետեան ի Պատրիարքարան կը տեղեկագրէ թէ՝ Սեւերէկ գտնուող Տ. Եղիա վարդապետ կը փափաքի տեղւոյն Թաղ. խորհրդոյ Ատենապետն ըլլալ, որոյ համար քանիցս գրուած է եղեր Պատրիարքարան։ Այս անգամ թէ՝ այդ խնդիրը, և թէ՝ ուրիշ թեմական խնդիրներ կարգադրելու համար՝ Տ. Անանիա վարդապետ որոշագրուած է իր տկարութենէն ազատքինելէ յետոյ, երթալ ի Սեւերէկ և հարկ եղածը տնօրինել ի կարգադրութիւն յիշեալ խնդրոյ։

—Տէր-Յակոբեան Յովհաննէս Վարդապետն՝ Աղգ. Վարչութեան Խուն ժողովին կողմէ Բաբերդի վիճակի Առաջն. Տեղապահութեան պաշտօնէն դադրեցուցանելով, «հրաւիրուած է վերադառնալ Աղթամարայ վանքը, որու միաբանից դասէն է»։

Սակ Խուն ժողովոյ պաշտօնական զեկոյցն է։

Ուշով կը յիշենք, Տէր-Յակոբեան Յովհ. վարդապետը՝ Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց միաբան է, և ո՛չ Աղթամարայ միաբանութեան դասէն։ Հետեւաբար, ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք առ որ անկ է։

—Արծափ գիւղէն (Պայազիտ) հանրագրութիւն մը գանգատ յայտնելով Պայազիտի առաջն. փոխանորդ Տ. Մամբրէ վարդապետի նկատմամբ, որ քաշուած ու վիճակային գործերէ ձեռնթափ կը մնայ եղեր, Պատրիարքարանէն պատշաճ տնօրէնութիւն և կարգադրութիւն մը խնդրած է։

—Պատրիարքարանի որոշմամբ Վան գտնուող Տ. Արսէն Ծ. Վ. Գէորգեան, Ս. Պատրիարքին նամակ մը ուղղելով յայտնած է թէ Պատրիարքարանի կողմանէ իրեն ի՛նչ պաշտօն որ որոշուած է միշտ համակերպած և իրեն յանձնարարուած պաշտօնները իւրովանին խղճի մտաք կատարած է, հակառակ ենթարկուած կարգ մը զրկանքներու։ Այժմ իր այս նոր գրութեամբը խնդրած է Նորին Սրբութենէն որ բարեհաճի իր վիճակի մասին նոր տնօրինութիւն մը ընել, որ և իցէ յարմար պաշտօն մը յանձնելով իրեն։

—Վաղը, ցերեկէն ետքը, Բուսէլի Հիսարէն, եկեղեցական և աշխարհական յատուկ հրաւիրակներ երթալով ի Պատրիարքարան, Ս. Պատրիարքը պիտի առաջնորդեն ի Բուսէլի Հիսար, յառաջիկայ կիրակի օր, եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանելու և օրուան տօնախմբութեան նկատմամբ քարոզ խօսելու, ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան։

—Բզի Գասապայէն և թեմական գիւղերէն բազմաստորագիր հանրագրութիւն մը ղրկուած է Պատրիարքարան, խնդրելով որ Տ. Արիստակէս Վարդապետ Խաչատուրեանը՝ իրենց Առաջնորդական Տեղապահ անուանուի, որպէս զի Ն. Սրբութենապատուութիւնը հոն երթայ՝ տեղական ժողովները վերակազմէ, և օրինական ձեւով յարմար նոր առաջնորդ մը ընտրէ։

Իսկ միւս կողմանէ, կը լսենք թէ Ս. Պատրիարքը՝ Բաբերդի Նորընտիր Առաջնորդական տեղապահ յիշեալ Տ. Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեանի պաշտօնը չնորհաւորելով, հրաւիրած է զինքը շուտով պատրաստութիւն տեսնել՝ ճամբայ ելնելու ի Բաբերդ, տեղւոյ

նաւոր ուղղութեան մէջ դնելու, և յամենանքի կարգ ու կանոն հաստատելով՝ վերջ տալու այն դանդատներուն, որ պարբերաբար տեղի կունենան ի Բաբերդ։

—Կ'իմանանք թէ Տ. Տիրայր վարդապետ Բ. Մարգարեան, մուցած է Պոլիս գալու ատեն Արմաշու փոխ-վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեանէն հարկ եղած յանձնարարագիրն առնելու. ուստի Ս. Պատրիարքը չէ արտօնած զինքը թէ Վարդավառի օրը և թէ՝ Մեռելոցի օրը՝ որոշեալ տեղերը պատարագելու, այլ Դասը դիւղի Ս. Թադեայ եկեղեցին գացեր է մասնակցելու օրուան ժամերգութեանց։

—Վարչական Ելեւմտից Ցանձնաժողովը կը լսենք թէ՝ սկսած է իր ծրագիրը գործադրութեան մէջ դնել։

Պատրիարքարանի համաբակալ Տարսաւաղիչ էֆէնտիին հիւանդութեանը պատճառաւ, անոր յաջորդ նշանակուած Ցաբէթ էֆէնտիին ամսականը, որ իր պաշտօնին «առժամանակեայ» բնութեանը համար՝ 300 ղուրուշ էր ամիսը առաջ, այժմ 500 ղուրուշի բարձրացած է։

Նոյնպէս, Պատրիարքարանի յարաբերութեանց դիւանի Թրքերէնի քարտուղարներէն Գէորգ էֆէնտիի ամսականը՝ որ 400 ղուրուշ էր, յետ այսորիկ 500 ղուրուշի վերածուած է։

—Դումգաբուի Զորից Միացեալ Թաղից Աղքատանոցին Տնօրէն Ժողովայ անդամներէն՝ Պետրոս էֆ. Թագորեան, Տնօրէն Ժողովոյ «Խորհրդական» անդամ ընտրուած է։

Իսկ չորս հրաժարեալ անդամներուն համար գրուած է Աղքատանոցի Հիմնադրաց Ժողովին, որ անոնց տեղ ուրիշ չորս նոր անդամներ ընտրէ։

Նորակազմ Տնօրէն Ժողովոյ մարմինը՝ չորս միացեալ թաղերու Թաղ. Խորհրդոց շրջաբերական գիր ուղղած է, որ իրենց թաղերու վերաբերող աղքատներուն ցանկերը խնամով պատրաստեն ու շուտով ղրկեն Դումգաբուի Աղքատանոցի Տնօրէն Ժողովին, որպէս զի ի հարկին դիւրութիւն մը ըլլայ իրական աղքատն ու կարծեցեալ կարօտը իսկին բաղդատութեան դնելու։

—Վարդավառի երեկոյին Մայր եկեղեցւոյ պատարագիչ քահանան չէ ուզած մնալ՝ ըստ սովորութեան, Մայր եկեղեցւոյ մէջ ու ինքնիրենը առեր քալեր է։

Նոյն երեկոյեան ժամերգութեանց մէջ կարդացուելիք չորս Աւետարաններ կային, Աղօթքներ կային, Անդաստան կար, Հայլն, որոնց ամէնքը մինակ կատարած է Մայր եկեղեցւոյ Տ. Գէորգ քահանան, որ օրուան ժամարարին յաջորդն ըլլալուն, հոն պարտաւորուած էր պատարաս գանուելու։

—Ս. Էջմիածնայ Գէորգեան Ճեմարանի փայլուն շրջանաւարտներէն ու Ս. Էջմիածնայ միաբանութեան ուսեալ դասակարգին անմոռաց փառքերէն Արշակ Տէր Միքէլեան, որ ենայի Համալսարանին մէջ կատարելագործած էր իր ուսմունքը, և Փիլիսոփայութեան Տոքտորի աստիճանն ընդունած, 37 տարեկան հասակին մէջ իր մահկանացուն կնքած է, անձնական գրադարանը կտակելով Ս. Էջմիածնայ մասնադարանին։

Վաղամեռիկ գրագէտը՝ 1892ին Եւրոպայէն Ս. Էջմիածին դարձած էր, և Գէորգեան Ճեմարանին Ատուածաբանութեան դասաւանութիւնը ստանձնած։

Սուղ ժամանակի մէջ՝ ո՛չ միայն Էջմիածնայ ամսագիրներին մէջ իր մասնագիտական հանդարը փայլեցուց, այլեւ հրատարակեց զմայելի կարեւոր քննական երկասիրութիւններ՝ Հայ. Եկեղեցւոյ պատմութեան նկատմամբ, ինչպէս նաեւ Գերմաներէն լեզուով մեր Եկեղեցւոյն վերաբերեալ կարգ մը հմտալից ուսումնասիրութիւններ։

Ապաքէն, հայ մատենագրութիւնը մեծ կորուստ մը կրնէ՝ յանձին Արշակ Տէր-Միքելեանի տարաժամ մահուամբը, և. Ուսումնական Խորհուրդը, անշուշտ ենք որ պիտի փութայ Հայ լրագրութեան մէջ բաժնել իր խորագոյն վիշտը, և հաղորդէ Նորին Ս. Օծութեան։

ԹԷՎՇԻՀԱՏ

Իշ եւրդ օն ուզուղ սէնէյի Հիմրիւյէսի Սիւրբէյի Հիւմայուն էմանէթի Տէրսաատէթ Ասլիյէ միւքէթթիլի Սթուք. Ֆէյղի էֆ. հաղրէթլէրինէ թէքվիզ պույրուլմըշ սբր։

ՆԻՇԱՆ

Հաշմէթլու Բուսիա իմբէրաթօրը հաղրէթլէրինին եավերի վէ Հօճա պէյ միւքէսարրըֆը, գօնի Սիւվալօֆ, վէ Հօճա պէյ գարանթինա վէ բուսուսաթ նաղրը Մ. Սթարզօֆա պիրինճի բիւթպէէրատէն Մէճիտի նիշանը զիւանլարը ինան պույրուլմըշ սբր։

ՏԱԼԻՒԻՅԷ

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԸ ճէլիլէսինտէ միւթէչէքքիլ հրթիվ իւլ սընէի ումումիյէ գօմիսիոնընտան թէպլիղ օլունմուշ սբր.

Հէր շէյտէն աքսէմ օլան մուհաֆազայի սընէթթ վաճիպէսինէ բիայէթ էլղէմ, վէ ալէյ խուսուս իլէը սարիեէեէ դարչու միւրաճաաթը լաղըմ կէլէն թէտապիրը սընիյէ վէ թէհաֆիզուղիյէնին իթթիհատընա միւսարաաթբէք էլղէմմ օլուպ, պու պապտէ դայսարզըրը կէօսթէրիլմէք վէ հաթթալըք վուգուրնտա ամբրպպայա միւրաճաաթտա թէէնի վէ գուսուր իսիլմէք, վէ հասթա վուգուրնտա մախսուսէն քեթմ ու ինֆա իթմէք, իլէթին սիրայէթ վէ ինթիշարընը թէսիվ իթմէքլէ սընէթը ումումիյէ տէ իվլալ խէճէյի տէրքեար օլտըղընա վէ հալ պու քի մուճիպի սիրայէթ օլճաք իլէլ ու էմրաղընէ ուսուլը ֆէննիյէ տայրէսինտէ իհթայի միւտավաթլա, սընէթթ ու սէլամէթը ումումիյէնին թէէմինի իչին պունճա ամբրպպայի պէլէտիյէ, վէ վէսայիթի սընէիյէ օլուպ, էմրաղ իչթիպահիյէ իլէ հասթալանալարընը սայէի Մէրհամէթվայէի Հազրէթի Խէլաֆէթբէհանիտէ հիւսնիւ սուրէթլէ իհթայի միւտավաթը մուքթէզիյէլերինէ վէ հէր վէճճ իլէ խթիրանաթլարընա բէք զիյատէ իթինա գէլընտրընա պունճա, իլէթի սարիյէ ալայիմի իչթիպահիյէսի իլէ հասթա վուգուրնտա կէրէք ամբրպպայի խուսուսիյէ վարթաը իլէ վէ կէրէք տօղրուտան տօղրույա տէվայիրի պէլէտիյէ բիհաքթալարընտա պույրունան ամբրպպայա ամբաթէլ վաղբէ, իսպարը քէֆիյէթլէ հէմ խասթանընն թէմին հուսուլը ամիյէթի վէ սէլամէթի վէ հէմտէ մուհաֆազայի սընէթբը ումումի խուսուսընա իթինա վէ տըքքաթ վէ զինհար իլէթի սարիեէ ալայիմի իլէ խասթալանալարընը քէմմի իլէ սիրայէթ վէ ինթիշարա սէպէպիյէթ վէրիլմէմէսի վէ սընէթ ումումիյէնին խալէլտար իսիլմէսինէ միւճանիպլէթ իսիլմէսի թավսիյէ վէ ինթաբ օլունուր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻՍԹԻՆԱՖ ՄԻԻՏՏԱԻ ՈՒՄՈՒՄԻԼԻԹԻՆԷ.—Լէվրօրայա ֆիւրար իլէ «Տավուլ» նամ կազէթա մուհարրիրիյինտէ վէ պաղը կազէթալար իլէ ամ նէշրիյաթը մուզիրէ վէ խայինանէյէ պույրունարադ քէնտիսինին էրպաղը ֆէսատտան օլմասընտան ասլայը միւթթէհիմ պույրունան Մաթպուաթը էճնէպիյէ գալէմի քէթէպէսինէն Անմնղեան նամ շախս հաղրընտա ուսուլը մուհաքէմմէը ճէպիյէ գանուընընդն մասէի մախսուսը մուճիպլինճէ իգթիղա էտէն մուամլէլ իչթա վէ մուհաքէմէի ղրյապիյէսի պիլ իճրա մէրգումդն էճալը մէգքիրէյէ ճիւրաթը սապիթ օլտուղընտան միէ գպէէն գալէպկնտիյինէ վէ հուգուգա մէտենիյէէն իսգաթը իլէ հաճզ օլընան էմվալարընն տախի գանունը մախսուսընա թաթպիքէն խարէսինէ հիւքմ օլընմըշ սբր։

—Գրպրբուսա Լէֆգօշատա չբգան վէ միւնասէրիճաթը հէղէյանան իսպարթէ օլան «Մէրհամը Զէման» նամ կազէթա իլէ նէշրիյաթը մուզիրէ վէ խայինանէյէ ճիւրաթ էյլէսիրէլերի վէ էրպաղը ֆէսատտան օլսուգլարը խատասըլա միւթթէհիմ օլան Վիդէլի Բիզա վէ Գրպրբուլը Թէվֆիգ նամ շախսլարընն տախի մահքէմէյի ղրյապիյէլերի պիլ իճրա գանունը մախսուսը ահքամընա թէվֆիգէն միւէպպէտ դալէպկնալիքէլերի իլէ հուգուգը մէտենիյէէն խագթարը վէ հաճզ օլընան էմվալարընն գանունը մախսուսընա թէվֆիգ խարէսինէ հիւքմ վէրիլմիշ սբր։

ՈՒԱՆ էվէվէլի բէճալընտան վէ Մաթպուաթը Խարիպէյ խիւլէֆասընտան Փափուղեան Սիմոն էֆ., պիր վագրթտան պէրու միւպթէլա օլտուղը խասթալըգտան չէֆաեաղ օլամայուպ Իզմիրտէ կէչէն ճուսա կիւնիւ թէրքի հայաթ իթմիշ օլտուղը մաէթթէէսսիք խթիսպար զըլընմըշ սբր։ Միւթէվէֆֆի միւշարիյէյ Տէվլէթը Սպիյէի Օսմանիյէնին զէքի վէ միւթթահա մէմուրարընտան օլուպ, էօնէպնինկ թէվտի զըլընան քեֆֆիֆի մէկմուրիյէթլերի հիւսնի իյթա էյլէմիշ սիրէ Մէմուրիյէթի ալսիրէպնտէ իպրազ իթթիկի սայ ու զայրէթ՝ Զաթը Շէվքէթսիմաթը հաղրէթի Շէհրիյարիտէն թագտիր պույրուլարագ՝ Զինճի Օսմանի նիշանը ալիսի իլէ թայթիք պույրըլմըշ խտի։ Միւթէվէֆֆիգ պիր չօգ էճնէպի նշանլարընը տախի հաղ խտի։

ՊԱՀՐԻՃԷ Նաղբը տէվլէթլու Հասան բաշա հաղրէթլերի քէսպը ահիյէթ էյլէտիքլերինտէն էվվէլքի կիւն մէճլիսի խասը վիւքէլատա հաղբը պուլընմըշ սբր։

ԹԱԹՀԻՐԱԹ.—Մալիւմ սիր քի պէլէտիյէլէր թարաֆընտան քիրա արապարը թաթիր (հականեխել) իտիլմէքտէ սիր։ Պէլէտիյէլէր թարաֆընտան եալընըզ քիրա արապարընա տրգդաթ օլընմայուպ, Պէյ օղլընը պաղը մահալլէրինտէ աչգ գալմըշ ավաղը գէօմիւրի սէֆիյինի հարըզընտէ պիր տա իւլ քէլպ (կատաղաբուժական դարմանատուն) թէտավիսանէսի թէէսիսի վիլայէթճէ գարար վէրիլմիշ վէ ինչասը իչիւն նէ մըգտար մէսարիֆ կիտէէկինի մէքթաթիպ ասքէրիյէի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ սօրըլմըշ սբր։

ԿԱՉՕՉԼԱՐ ՄՈՒԱՑԻՆԷՍԻ.—Եաղ միւնասէպէթիյէ մալիւմ սբր քի չէնրիմիզէ չիմի մըգտարը քիւլլի կաղզ սարֆ օլընմադտա սբր։ Պու կաղզալարընն պիր չօղը սընէնէթ մուզիրը մէվատա մամուլ օլսբրը անկաչըմաքլա, կաղզ ֆապրիքալարընն եէնի ուսուլ իլէ մուայնէ վէ թէֆթիշ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմըշ սբր։

ՔՕԼԷՐԱ. ՎԷ ՎԷՊԱ. կկպ էմրաղը միւթէվէլիյէտէ (տարափոխիկ հիւանդութիւնք) քէսպը չէօհրէթ էթմիշ՝ վէ պա Իրատէի Սէնիյէ Տէրսաատէթէ կէլմէսի պունճան էվվէլ քարարլաշընընընը օլան մէշհուր Տօքթ. Պէյք էվվէլիսի կիւն չէհրիմիզէ կէլմէք իչիւն Լօնտրատան հարաքէթ էթմիշ սբր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Մըսրը միւվարատաթընա գարչու վաղ օլընան քարանթինա մէճլիսի քէսպիրի սընէիյէ թարաֆընտան օն կիւնէ իպլաղ խտիլմիշ սբր։

ՏԻՊԼՕՄԱՍԸՋ ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ.—Էսիրնէ վիլայէթինտէ պուլընան պաղը տիպլօմասը էճզախանէլերին հէման գաբասընընը մագամը այտինտէն վիլայէթը մէգքիրէ սընէիյէ միֆէթթիշլիկինէ պիտիրիլմիշ սբր։

ԳՈՎԱՎԱՏՍ. պուլընան Պուրհանէտտին նամ թէպսիր (հականեխակն) մաքնասը եվվէլքի կիւն լման էօնիւնէ կէթիրիլմիշ սբր։

ՔԷՕՄԻՒՐ ԹԷՎՁԻՒ.— Իսարէի Մախսուսէնին «Միւրվէթ վարօրը համիլ օլսբրը քէօմիւրի սէֆիյինի հարբզ եօլարընն տախի թամիր իտիլմէսի իչիւն նաղարը տրգդաթընը ճէլպ իտէրիկ։ Ու մուամլն պիլիտիկի պիր չէյ տիր քի պէօյէ պու սընճագլարտա ավարբզ եօլարընին աչգտա գալմասը նէ տէրէճէ թէսաֆֆիւն իտէր վէ սընէթը ումումիյէ նէ գատար մուխթասարաը սբր։ Ալթընճը տայրէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան պու կիպի ավարբզարընն սէրիյէն գաբատբլմասը իչիւն լաղըմ կէլէնէ էվամիրի չէհտիտ վէրիլէճէկինի գավիսն իւմիտ իտէրիկ։

ՏԷՐՅԱՍԱՏԷԹ օթէլէրինտէ պուլընան ճիւմլէ էչէայ վէ լէվաղմը մանգուլէ թէպսիրանէլերէ (մաքրանոց) կէօթիւրիւլիւպ թաթիր իտիլճէքլերի իչիտիլմիշտիր։

ՔԱՐԱՏԷՆԻԶՏԷ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ.—Էվվէլքի ագշամ Գարատէնիզտէն ալընան խապերլէրէ նաղարէն Սամսունտան պիլթիւն Գարատէնիզ սէվահիլինէ գատար չիտտէլի պիր ֆուրթունա իճրայի հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։

ՖԻՒԼԻ ՇԻՆԻ.— Կէչէնկէրտէ Մանիսանընն Խօրօզ քէօյիւ ըսթասիոնը ճիվարընտա պիր գաչ բում տէլիքանընը լարը պաղարընն տրասընտան կէչէն պիր արապանընն իչինտէ պուլընան պիր բում գըզընը ճէպրէն աչաղյա ալուպ պիքրինի իղալէ իտուպ գաչմըշլար իսէ տէ, նինայէթ մանալի մէմուրար թարաֆընտան տէրտէսթ օլընմըշլար սբր։

ՍԷԼԱՆԻԿ չէհրինին պիր քէօչէսինտէ պուլընան վէ անալը գըզը իքի քիչի իպամէթտէ օլան պիր խանէյէ կէչէն կէճէ իքի խըրսըզ կիրմէք իսթէմիշ, հալ պու քի զէվալը գառընը իլէ էվվէլէճէ խապէրտար օլտըգլարընտան պաչմըշլար ավազավազ հայքըրմաղա։ Պունընն իւզէրինէ խըրսըզլար քէնտի մուրատլարընա էրէմիյէճէքլերինի քէսիրէրէք, պիրի սիլահընը չէքիպ գըզը սաղ պէօյրինտէն վուրարագ, ֆիրար իթմիշլէր։ Գառընլարըն իտատատավաղընը իչտուպ տա խթիմտատլարընա գօյան մահալլէ պէքքիսի խըրսըզլարը գօվամըշլար վէ հաթթա իքի էլ տէ սիլահ պաշալմըշ իսէ տէ բասթ կէթիրէմիշ սբր։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ. բաշատա իւչ չախս քէօր սէրիսօ օլըպ եարը կէճէլէյին պիր պաքքալ տիւքէանընա կիտուպ դարուլը աչարընընընը մէմուրիյէ ճիվարտէն չէրաղընն իսթիհնէ գիրար իթմիշլէր, լաքին պիր աղ սօնրա հիւքիմէթը մահալլէյէ թարաֆընտան էլէ կէչիրիմիշլէր սբր։

ԻՏԱՐԷԻ Մախսուսէնին պաղը վաբօրլարընտա պուլընան քէօհնէ քազանլարը թէպտիլ իթմէք վէ եէնիլէն օն ալթը ասէա վարօր վէ գապան Ֆրանսանընն «Ֆօրմ է Շանդիյէ» նամ ֆապրիգասընա սըբարը վէրիլմէք իչիւն Պահրիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսինտէ ագտը իճթիմա իթմիշ վէ պու իճթիմասատա ֆապրիգանընն սէր միւհէնտիսի տախի հաղբը պուլընմըշ սբր։

ՏԱ. ԻԻԼ ՔԷԼՊ ԹԷՔՍԻՍԻ.— Հալէպ վիլայէթի մէրքէզինտէ պիր տա իւլ քէլպ (կատաղաբուժական դարմանատուն) թէտավիսանէսի թէէսիսի վիլայէթճէ գարար վէրիլմիշ վէ ինչասը իչիւն նէ մըգտար մէսարիֆ կիտէէկինի մէքթաթիպ ասքէրիյէի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէ սօրըլմըշ սբր։

ԿԱՉՕՉԼԱՐ ՄՈՒԱՑԻՆԷՍԻ.— Եաղ միւնասէպէթիյէ մալիւմ սբր քի չէնրիմիզէ չիմի մըգտարը քիւլլի կաղզ սարֆ օլընմադտա սբր։ Պու կաղզալարընն պիր չօղը սընէնէթ մուզիրը մէվատա մամուլ օլսբրը անկաչըմաքլա, կաղզ ֆապրիքալարընն եէնի ուսուլ իլէ մուայնէ վէ թէֆթիշ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմըշ սբր։

ՔՕԼԷՐԱ. ՎԷ ՎԷՊԱ. կկպ էմրաղը միւթէվէլիյէտէ (տարափոխիկ հիւանդութիւնք) քէսպը չէօհրէթ էթմիշ՝ վէ պա Իրատէի Սէնիյէ Տէրսաատէթէ կէլմէսի պունճան էվվէլ քարարլաշընընընը օլան մէշհուր Տօքթ. Պէյք էվվէլիսի կիւն չէհրիմիզէ կէլմէք իչիւն Լօնտրատան հարաքէթ էթմիշ սբր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Մըսրը միւվարատաթընա գարչու վաղ օլընան քարանթինա մէճլիսի քէսպիրի սընէիյէ թարաֆընտան օն կիւնէ իպլաղ խտիլմիշ սբր։

ՏԻՊԼՕՄԱՍԸՋ ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ.— Էսիրնէ վիլայէթինտէ պուլընան պաղը տիպլօմասը էճզախանէլերին հէման գաբասընընը մագամը այտինտէն վիլայէթը մէգքիրէ սընէիյէ միֆէթթիշլիկինէ պիտիրիլմիշ սբր։

ԳՈՎԱՎԱՏՍ. պուլընան Պուրհանէտտին նամ թէպսիր (հականեխակն) մաքնասը եվվէլքի կիւն լման էօնիւնէ կէթիրիլմիշ սբր։

ՔԷՕՄԻՒՐ ԹԷՎՁԻՒ.— Իսարէի Մախսուսէնին «Միւրվէթ վարօրը համիլ օլսբրը քէօմիւրի սէֆիյինի հարբզ եօլարընն տախի թամիր իտիլմէսի իչիւն նաղարը տրգդաթընը ճէլպ իտէրիկ։ Ու մուամլն պիլիտիկի պիր չէյ տիր քի պէօյէ պու սընճագլարտա ավարբզ եօլարընին աչգտա գալմասը նէ տէրէճէ թէսաֆֆիւն իտէր վէ սընէթը ումումիյէ նէ գատար մուխթասարաը սբր։ Ալթընճը տայրէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան պու կիպի ավարբզարընն սէրիյէն գաբատբլմասը իչիւն լաղըմ կէլէնէ էվամիրի չէհտիտ վէրիլէճէկինի գավիսն իւմիտ իտէրիկ։

ՏԷՐՅԱՍԱՏԷԹ օթէլէրինտէ պուլընան ճիւմլէ էչէայ վէ լէվաղմը մանգուլէ թէպսիրանէլերէ (մաքրանոց) կէօթիւրիւլիւպ թաթիր իտիլճէքլերի իչիտիլմիշտիր։

ՔԱՐԱՏԷՆԻԶՏԷ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ.— Էվվէլքի ագշամ Գարատէնիզտէն ալընան խապերլէրէ նաղարէն Սամսունտան պիլթիւն Գարատէնիզ սէվահիլինէ գատար չիտտէլի պիր ֆուրթունա իճրայի հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։

ՖԻՒԼԻ ՇԻՆԻ.— Կէչէնկէրտէ Մանիսանընն Խօրօզ քէօյիւ ըսթասիոնը ճիվարընտա պիր գաչ բում տէլիքանընը լարը պաղարընն տրասընտան կէչէն պիր արապանընն իչինտէ պուլընան պիր բում գըզընը ճէպրէն աչաղյա ալուպ պիքրինի իղալէ իտուպ գաչմըշլար իսէ տէ, նինայէթ մանալի մէմուրար թարաֆընտան տէրտէսթ օլընմըշլար սբր։

ՍԷԼԱՆԻԿ չէհրինին պիր քէօչէսինտէ պուլընան վէ անալը գըզը իքի իպամէթտէ օլան պիր խանէյէ կէչէն կէճէ իքի խըրսըզ կիրմէք իսթէմիշ, հալ պու քի զէվալը գառընը իլէ էվվէլէճէ խապէրտար օլտըգլարընտան պաչմըշլար ավազավազ հայքըրմաղա։ Պունընն իւզէրինէ խըրսըզլար քէնտի մուրատլարընա էրէմիյէճէքլերինի քէսիրէրէք, պիրի սիլահընը չէքիպ գըզը սաղ պէօյրինտէն վուրարագ, ֆիրար իթմիշլէր։ Գառընլարըն իտատատավաղընը իչտուպ տա խթիմտատլարընա գօյան մահալլէ պէքքիսի խըրսըզլարը գօվամըշլար վէ հաթթա իքի էլ տէ սիլահ պաշալմըշ իսէ տէ բասթ կէթիրէմիշ սբր։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ. բաշատա իւչ չախս քէօր սէրիսօ օլըպ եարը կէճէլէյին պիր պաքքալ տիւքէանընա կիտուպ դարուլը աչարընընընը մէմուրիյէ ճիվարտէն չէրաղընն իսթիհնէ գիրար իթմիշլէր, լաքին պիր աղ սօնրա հիւքիմէթը մահալլէյէ թարաֆընտան էլէ կէչիրիմիշլէր սբր։

ԻՏԱՐԷԻ Մախսուսէնին պաղը վաբօրլարընտա պուլընան քէօհնէ քազանլարը թէպտիլ իթմէք վէ եէնիլէն օն ալթը ասէա վարօր վէ գապան Ֆրանսանընն «Ֆօրմ է Շանդիյէ» նամ ֆապրիգասընա սըբարը վէրիլմէք իչիւն Պահրիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսինտէ ագտը իճթիմա իթմիշ վէ պու իճթիմասատա ֆապրիգանընն սէր միւհէնտիսի տախի հաղբը պուլընմըշ սբր։

ՏԱ. ԻԻԼ ՔԷԼՊ ԹԷՔՍԻՍԻ.— Հալէպ վիլայէթի մէրքէզինտէ պիր տա իւլ քէլպ (կատաղաբուժական դարմանատուն) թէտավիսանէսի թէէսիսի վիլայէթճէ գարար վէրիլմիշ վէ ինչասը իչիւն նէ մըգտար մէսարիֆ կիտէէկինի մէքթաթիպ ասքէրիյէի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէ սօրըլմըշ սբր։

ԿԱՉՕՉԼԱՐ ՄՈՒԱՑԻՆԷՍԻ.— Եաղ միւնասէպէթիյէ մալիւմ սբր քի չէնրիմիզէ չիմի մըգտարը քիւլլի կաղզ սարֆ օլընմադտա սբր։ Պու կաղզալարընն պիր չօղը սընէնէթ մուզիրը մէվատա մամուլ օլսբրը անկաչըմաքլա, կաղզ ֆապրիքալարընն եէնի ուսուլ իլէ մուայնէ վէ թէֆթիշ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմըշ սբր։

ՔՕԼԷՐԱ. ՎԷ ՎԷՊԱ. կկպ էմրաղը միւթէվէլիյէտէ (տարափոխիկ հիւանդութիւնք) քէսպը չէօհրէթ էթմիշ՝ վէ պա Իրատէի Սէնիյէ Տէրսաատէթէ կէլմէսի պունճան էվվէլ քարարլաշընընընը օլան մէշհուր Տօքթ. Պէյք էվվէլիսի կիւն չէհրիմիզէ կէլմէք իչիւն Լօնտրատան հարաքէթ էթմիշ սբր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Մըսրը միւվարատաթընա գարչու վաղ օլընան քարանթինա մէճլիսի քէսպիրի սընէիյէ թարաֆընտան օն կիւնէ իպլաղ խտիլմիշ սբր։

ՏԻՊԼՕՄԱՍԸՋ ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ.— Էսիրնէ վիլայէթինտէ պուլընան պաղը տիպլօմասը էճզախանէլերին հէման գաբասընընը մագամը այտինտէն վիլայէթը մէգքիրէ սընէիյէ միֆէթթիշլիկինէ պիտիրիլմիշ սբր։

ԳՈՎԱՎԱՏՍ. պուլընան Պուրհանէտտին նամ թէպսիր (հականեխակն) մաքնասը եվվէլքի կիւն լման էօնիւնէ կէթիրիլմիշ սբր։

ՔԷՕՄԻՒՐ ԹԷՎՁԻՒ.— Իսարէի Մախսուսէնին «Միւրվէթ վարօրը համիլ օլսբրը քէօմիւրի սէֆիյինի հարբզ եօլարընն տախի թամիր իտիլմէսի իչիւն նաղարը տրգդաթընը ճէլպ իտէրիկ։ Ու մուամլն պիլիտիկի պիր չէյ տիր քի պէօյէ պու սընճագլարտա ավարբզ եօլարընին աչգտա գալմասը նէ տէրէճէ թէսաֆֆիւն իտէր վէ սընէթը ումումիյէ նէ գատար մուխթասարաը սբր։ Ալթընճը տայրէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան պու կիպի ավարբզարընն սէրիյէն գաբատբլմասը իչիւն լաղըմ կէլէնէ էվամիրի չէհտիտ վէրիլէճէկինի գավիսն իւմիտ իտէրիկ։

ՏԷՐՅԱՍԱՏԷԹ օթէլէրինտէ պուլընան ճիւմլէ էչէայ վէ լէվաղմը մանգուլէ թէպսիրանէլերէ (մաքրանոց) կէօթիւրիւլիւպ թաթիր իտիլճէքլերի իչիտիլմիշտիր։

ՔԱՐԱՏԷՆԻԶՏԷ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ.— Էվվէլքի ագշամ Գարատէնիզտէն ալընան խապերլէրէ նաղարէն Սամսունտան պիլթիւն Գարատէնիզ սէվահիլինէ գատար չիտտէլի պիր ֆուրթունա իճրայի հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։

ՖԻՒԼԻ ՇԻՆԻ.— Կէչէնկէրտէ Մանիսանընն Խօրօզ քէօյիւ ըսթասիոնը ճիվարընտա պիր գաչ բում տէլիքանընը լարը պաղարընն տրասընտան կէչէն պիր արապանընն իչինտէ պուլընան պիր բում գըզընը ճէպրէն աչաղյա ալուպ պիքրինի իղալէ իտուպ գաչմըշլար իսէ տէ, նինայէթ մանալի մէմուրար թարաֆընտան տէրտէսթ օլընմըշլար սբր։

ՍԷԼԱՆԻԿ չէհրինին պիր քէօչէսինտէ պուլընան վէ անալը գըզը իքի իպամէթտէ օլան պիր խանէյէ կէչէն կէճէ իքի խըրսըզ կիրմէք իսթէմիշ, հալ պու քի զէվալը գառընը իլէ էվվէլէճէ խապէրտար օլտըգլարընտան պաչմըշլար ավազավազ հայքըրմաղա։ Պունընն իւզէրինէ խըրսըզլար քէնտի մուրատլարընա էրէմիյէճէքլերինի քէսիրէրէք, պիրի սիլահընը չէքիպ գըզը սաղ պէօյրինտէն վուրարագ, ֆիրար իթմիշլէր։ Գառընլարըն իտատատավաղընը իչտուպ տա խթիմտատլարընա գօյան մահալլէ պէքքիսի խըրսըզլարը գօվամըշլար վէ հաթթա իքի էլ տէ սիլահ պաշալմըշ իսէ տէ բասթ կէթիրէմիշ սբր։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ. բաշատա իւչ չախս քէօր սէրիսօ օլըպ եարը կէճէլէյին պիր պաքքալ տիւքէանընա կիտուպ դարուլը աչարընընընը մէմուրիյէ ճիվարտէն չէրաղընն իսթիհնէ գիրար իթմիշլէր, լաքին պիր աղ սօնրա հիւքիմէթը մահալլէյէ թարաֆընտան էլէ կէչիրիմիշլէր սբր։

ԻՏԱՐԷԻ Մախսուսէնին պաղը վաբօրլարընտա պուլընան քէօհնէ քազանլարը թէպտիլ իթմէք վէ եէնիլէն օն ալթը ասէա վարօր վէ գապան Ֆրանսանընն «Ֆօրմ է Շանդիյէ» նամ ֆապրիգասընա սըբարը վէրիլմէք իչիւն Պահրիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսինտէ ագտը իճթիմա իթմիշ վէ պու իճթիմասատա ֆապրիգանընն սէր միւհէնտիսի տախի հաղբը պուլընմըշ սբր։

ՏԱ. ԻԻԼ ՔԷԼՊ ԹԷՔՍԻՍԻ.— Հալէպ վիլայէթի մէրքէզինտէ պիր տա իւլ քէլպ (կատաղաբուժական դարմանատուն) թէտավիսանէսի թէէսիսի վիլայէթճէ գարար վէրիլմիշ վէ ինչասը իչիւն նէ մըգտար մէսարիֆ կիտէէկինի մէքթաթիպ ասքէրիյէի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէ սօրըլմըշ սբր։

ԿԱՉՕՉԼԱՐ ՄՈՒԱՑԻՆԷՍԻ.— Եաղ միւնասէպէթիյէ մալիւմ սբր քի չէնրիմիզէ չիմի մըգտարը քիւլլի կաղզ սարֆ օլընմադտա սբր։ Պու կաղզալարընն պիր չօղը սընէնէթ մուզիրը մէվատա մամուլ օլսբրը անկաչըմաքլա, կաղզ ֆապրիքալարընն եէնի ուսուլ իլէ մուայնէ վէ թէֆթիշ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմասը լաղըմ կէլէնէրէ թէպլիղ օլընմըշ սբր։

ՔՕԼԷՐԱ. ՎԷ ՎԷՊԱ. կկպ էմրաղը միւթէվէլիյէտէ (տարափոխիկ հիւանդութիւնք) քէսպը չէօհրէթ էթմիշ՝ վէ պա Իրատէի Սէնիյէ Տէրսաատէթէ կէլմէսի պունճան էվվէլ քարարլաշընընընը օլան մէշհուր Տօքթ. Պէյք էվվէլիսի կիւն չէհրիմիզէ կէլմէք իչիւն Լօնտրատան հարաքէթ էթմիշ սբր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Մըսրը միւվարատաթընա գարչու վաղ օլընան քարանթինա մէճլիսի քէսպիրի սընէիյէ թարաֆընտան օն կիւնէ իպլաղ խտիլմիշ սբր։

ՏԻՊԼՕՄԱՍԸՋ ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ.— Էսիրնէ վիլայէթինտէ պուլընան պաղը տիպլօմասը էճզախանէլերին հէման գաբասընընը մագամը այտինտէն վիլայէթը մէգքիրէ սընէիյէ միֆէթթիշլիկինէ պիտիրիլմիշ սբր։

ԳՈՎԱՎԱՏՍ. պուլընան Պուրհանէտտին նամ թէպսիր (հականեխակն) մաքնասը եվվէլքի կիւն լման էօնիւնէ կէթիրիլմիշ սբր։

ՔԷՕՄԻՒՐ ԹԷՎՁԻՒ.— Իսարէի Մախսուսէնին «Միւրվէթ վարօրը համիլ օլսբրը քէօմիւրի սէֆիյինի հարբզ եօլարընն տախի թամիր իտիլմէսի իչիւն նաղարը տրգդաթընը ճէլպ իտէրիկ։ Ու մուամլն պիլիտիկի պիր չէյ տիր քի պէօյէ պու սընճագլարտա ավարբզ եօլարընին աչգտա գալմասը նէ տէրէճէ թէսաֆֆիւն իտէր վէ սընէթը ումումիյէ նէ գատար մուխթասարաը սբր։ Ալթընճը տայրէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան պու կիպի ավարբզարընն սէրիյէն գաբատբլմասը իչիւն լաղըմ կէլէնէ էվամիրի չէհտիտ վէրիլէճէկինի գավիսն իւմիտ իտէրիկ։

ՏԷՐՅԱՍԱՏԷԹ օթէլէրինտէ պուլընան ճիւմլէ էչէայ վէ լէվաղմը մանգուլէ թէպսիրանէլերէ (մաքրանոց) կէօթիւրիւլիւպ թաթիր իտիլճէքլերի իչիտիլմիշտիր։

ՔԱՐԱՏԷՆԻԶՏԷ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ.— Էվվէլքի ագշամ Գարատէնիզտէն ալընան խապերլէրէ նաղարէն

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսախլէյի փարիսեայ միւտեթը մէտիսէ էմրաղը տախիլի էվ սասպիսէ քէսպի իլիթիսաս խլէյուպ սարա, է ըսբազմօս, իսթէրիք, կարըմ պաշ աղրըսը, նիւզիլ, ուշգուսուզլուգ, ուշգուտա կէզինմէք, չօճուգլարըն իսրար թութամամալարը էվ էնվահ սինիրխասաթալարգլարընը էլէկթրիք իլէ թէտավի խլէնիլի կիպի միսէ սուլարը, էվ միսէ սուլունըն արթմասը էվ էքսիլմէսի, պաղրըսագ, գալպ, ագ էվ գարահիլէր էվ պիլէիւմէլ էմրաղը տախիլիէ սաբրէի ֆէյնը թրպպըն էն սոն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գատար խատանպօլտա օգճիլէր պաշընտա (Պայազիտ) էվ ուղուն չարշուտա (Մէրիտ) էճզահանէլէրինէ էվ էօյլէնէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիոն թէաթրսսու գարշուսընտա 165 նօմէրօլու Մուայենէխանէի խուսուսիէսինէ միւրաճաաթ խէն խասթէկէմը գապուլ իլէր։ Մուայենէխանէի խուսուսիէսինէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի էվ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՆԱՏԻՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ

Բէրա, Մեծ-Փողց, Կալրա Սէրայ էնէ, Թիւ 255.

—o—

ՄԻԱՅՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ

6 հատ Գապինէ պատկեր		30
6 » Վիզիթ	»	20
12 » Մինեոն	»	15

Վեց հատ գապինէ պատկեր առնել տուող մը 50 ղրշ. եւ վճարելով կրնայ 40×50 մեծութեամբ «ակրանտիզըման» մը ունենալ։

ՆԱՏԻՐ լուսանկարչատունը իր չինած գործերուն գեղեցկութեան համար ու Եւրոպին. զանազան լուսանկարչական մրցումներու մէջ բազմաթիւ միտալներու արժանացած է. ԼԱՒ ու ԱԺԱՆ գործ չինելու մէջ ԱՆՄՐՑԵԼԻ մէկ հատիկ հատատուութիւն մը եղած է քաղաքիս մէջ։

12—24

Հրատարակութեամբ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸ

Հոգեբանական Վէպ

Հեղինակ Բօլ Պուրժէ

Թարգմանեց Օննիկ Զէյթլի-Սարֆ

Գին 6 ղրուշ

340 էջ ուիթածալ

Վստահ ենք որ այսքան դիւրամատչելի գնով համակրելի թարգմանչին այդ հրաշարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ արժանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ, որու համար հեղինակին և թարգմանչին անունները արդէն գրաւականներ են։

ՏՊԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պարտ Ալի ճատտէսի, 38

Ճշդութիւն, մաքրութիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանին.

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուով Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տրամադրէ վաճառականական հաշուեցոյցեր, նամակագրութիւններ, հաշիւներ, հարսանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցաքարտներ, մատնանշեր և այլն և այլն։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը թղթակցի գաւառներու հետ տպագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութեան արտօնութիւնները ալ Մէարիֆէն առնել կ'ստանձնէ։

Տպարանս դիմող բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան։

ՏՔԵՐ Յ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գուշգարու Մօլա-Թաշի Թիւ 15

Մայր Եկեղեցւոյ անկիւն

ՍԿԶԲ ԿԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴԵՂԱՐԱՆՆ ԱԼ ԿԸԳՏՆՈՒՒ

ԵՒՐՄԻ ՊԷՇ ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՖՓԱԳԻՅԷԹ

Էսկի վէ նէյնի պէշ սօղուգլըղը վէ անոն վէխիմ նէթիճէլէրի հագդընտա 25 սէնէսէնէն պէրու իհրա օլունան թէճրիպէլէր նէթիճէսի օլմագ իւզրէ թարաքը ահիպանէմանէն իսմալ օլունան «Դարբիլ Տօքթօր Զիա»ոան իսթիմալ իսիպ չիֆա պուլան բէք չօք զէվաթ թարաքընտան մուսատտագ պուլունտաղը վէ մէղիսիր գարսիլ էվրբատան ճէլպ իսիլէն պու կիպի էտվիյէյի խուսուսիյէյէ դաթ էնտէր գաթ ֆայիգ վէ միւրէճճան իտուկիմտէն կէրէք էէնի պաշլամըշ վէ կէրէք սէնէլէրէ էսկիմիշ պէլ օսղուգլըղընը պիր տահա թէփիմէք վէ իտրար եօլու մէսանէ վէ եումուրթալարա հիչ զարար վէրմէմէք իւզրէ գաթիէն թէշվիյէ էյլէսիյինէն միւհիմէրէմ էհալիմիզի պիր թագրմ շարլաթանըղգարլա իզթալ վէ իզրար իսէն իլանլարա ալանմամալարընը խալիսանէ թավսիյէ իսէրիմ. պիր գուրթուսը իսպարթա քեաֆի տիր։

Ումումի տէքօսը, Ստամպօլտա ձըղալ օղլունտա, Ասբը էճզահանէսի տիր. Պահճէ-Դարբուսընտա Ֆիւչիւքեան Միսքճեան էճզահանէսի իլէ պաշլըճա էճզա տէքօլարընտա վէ էճզահանէլէրտէ սաթըլըր։

ԳՈՒԹՈՒՍԸ 15 ՂՐՇ. ՏԸՐ.

Թաշրատան Թօփտան վէ բէրաքէնէ սրբարը գապուլ օլունուպ սիւրաթը միւմքիւնէ իլէ կէօնտէրիլիր։

Էճզահը Ա. ԴՕԼՕՂԼԵԱՆ

17—20

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԵԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրագ գալէմի խիւլէֆասընտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէյնի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆանան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաքընտան հէր օն պէշ կիւնտէ պիր՝ մանթազամէն նէյր իսիլմէք օլան էդէհարը մուսիգի եախսա միւնթէգալ չարգը վէ գանթօ նօթասընէն իբէնճի ֆօրմասը նէյր իսիլմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էանմէէրինի հավէսքարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իսէրիզ։

Մահալը ֆիրուսիթի Պաղը Ալի ճատտէսինէ 22 նումէրօլու Իսթանպօլ քիթապչանէսի, Մէրճանտա սոկճը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զաղիրէէ ճատտէսինէ Սէֆա Ֆօնօկրաֆխանէսիյէ սաիր մահէլլէր տիր։

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՖԻՍ վէ ՍՈՒՎԷՅՇ քաղըղլարը կալընըղ սիկարա մէրագլըլարընը մէմնունն էտէպլիր։ Պու քաղըղլարընն ֆէվգէլատէ միէսսէրիյէթի մուգալիսէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլորընտան, գաբագլարընն տէրունինտէքի սէֆէր մէհրիսէ վէ ալամէթի ֆարբգաբ սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ ընընը։

19—54

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էճզանը ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇ թարաքընտան թէրթիպ օլունմըշ տըր

ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՇՇԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՐՈՒԽՍԱՔԸՆԸ ՀԱԻՋ ՏԻՐ

Մէջլիսը գոթիրուլար Ռաբֆքընտան Բանկոն վէ Ռաուդէ օլունմըշ դր

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) տէնիլէն թօզ՝ սեֆէլարը Ռէբէնի սալը ֆէսմէրէն կալընըղ բարմագլարին արասընտա հասըլ օլան ֆէնա գօղուլու եարըշգան մատտէլէրինի, իւֆիւնէթ, բիչիք էվ դաշընմալարընը տէֆ իսլէր։ Պունտան պաշգա, բարմագլար արասընտա նասը էվ նասըրլաշմըշ տէրիլէրի չըգարը, սերպէսթէճ կէզիլէսկիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօմթուգ ալթընտա էվ սաիր գաբալը մահալլէրտէքի բիչիքլէրի, գօգուլարը իսիլիքլէրի էվ դաշընմալարը տախի գաթի սուրէթտէ տէֆ իսլէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուլլանանլար՝ սեֆէլարը Ռէբէնի քէսմէէտէն հասէսինի թաստիգ իթմէքտէ տիրլէր։

Սուրէթի իսթիմալի գութունն տէրունինտէքի թարիֆատան անլաշըլըր։

Ումումի տէքօսը Ֆընտըգլընտա 55 նումէրօլու Վասիլաքի Թօտորիսէս էճզահանէսի վէ պաշլըճա էճզահանէլէրտէ, էղա տէքօլարընտա վէ Պօն Մարշէ տէ գութուսու 5 (պէշ) ղրուշա, թաշրա էճզահանէլէրինտէ վէ էճզա տէքօլարընտա 6 (ալթը) ղրուշա սաթըլմագտա տըր։

Թաշրատան 6 ղրուշըղ բօսթա բուլու կէօնտէրինէ պիր գութու ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։

ԲԱՐԻՋ ՍԷՐԿԻՒԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՇԱՖԻՖ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէղքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ Ֆիւբքեաֆաթը, HORS CONCOUR բէգապէթիպ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընա թէվէֆֆիւգ իտէր

Թիւրֆա իչիւն եէկեանէ ահէնթասը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլասլարը

Մէրքէզի ֆիրուսիթը Սթամպօլտա, Պահճէ Դարբուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ

ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիրտէ, Սալիրիտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա էվ սաիրէ

Թամիր էվ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԹԷՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԷՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԵՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ԷՎ ԼՕՆԴՐԱՍԱ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	Ֆունտ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ էվ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քհամիլէն թէէտիսէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պահճէ Գաբաս, Անտանիտտի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրաւտան իշկիզար էվ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻՄԹԱՆ.— Շէրիֆիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ էվ Ամման գումանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալդ Ուէսթերընի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթերն բագիպէրինէ թէֆէվվիւզ իմարմէյէ էն պէօյուք թէէմինաթ տըր։

Հէր չէյտէ մուհաֆազան սրհէթէ չալըշտըղընը կիպիվ, սիկարա քեաղըղարընն տախի նաֆի օլմալարընա իմիկնա էտինիլ։ ՏԻՒՔ է ՊՕՆ վէ ՊԷՅԱԶ ԳԱՊԸՐ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղըղընը թավսիյէ իսէրիլ։ 11—50

عافيت حلبى

ԱՖԻՅԷԹ ՀԱՊԼԱՐԸ

Ինգլիզագա տիւչար օլուպտա թէտավիսէտէ իհտալ իսէնէրէ վիւճուտլարընը զէհիրլէմէքտէ պուլունտուղլարընա էմին օլմաղը տըրլար. զիրա թասպիյաթըն իսիլաքընտա օլարագ կիւնլէրճէ միսէ վէ պաղրըսագլարտա պիրիքիպ գալան եէմէքլէր վիւճուտա ղըտա օլուտպա անը պէսլէյէճէք եէրսէ պիլաքիս զէհիրլի մէգրօպլար բէյտա իսիլպ թէարիճէն գանը պօղարլար վէ իշթիհսաբըղբ, միսէ ֆէսասը, սանմը, եարըմ պաշ աղրընը, գարբն չիչկինլիկի, պաշ սէօնմէսի, միսէ պուլանթընը, կէօզ գարարթընը վէ սայիր էմրաղը տախի ինթաճ իսէր։

Շէհրիմիզ պիրինճի սընըֆ էճզաճըլարընտան Անտոն Գօլօլեան էֆէնտինն իսիթրաքէրսէսի օլուպ մէճլիսը Թրպպիյէի Շահանէտէն Թաստիգ օլունան Ագիյէթ հապլարընն իսթիմալի ինգլիզագ պասուր վէ անտէն թէվէլլիա իսէէֆ հասթալըգլարտան մուհաֆազա իսուպ միսէ վէ պաղրըսագլարը թագվիյէ վէ հալ թապիհինէ իրճա իսէրէք թասամը սերբէճէյի մաթլուպէտէ հազմ իսթիրիր. ումումի տէքօսը Տէրսաատէթտէ Ճըղալ Օղլունտա Անտոան Դաֆլանեանընն Սաբր էճզահանէսինի, Պահճէ Դարբուսընտա Ֆիւչիւքեան, Միսքճեան վէ Մէրճանթճեան էճզահանէլէրի իլէ պաշլըճա էճզա տէքօլարընտա վէ էճզահանէլէրտէ սաթըլըր։

Թաշրատան Թօփտան վէ բէրաքէնէ սրբարը գապուլ օլունուր։ 10—20

Գոնիոնը (5) ղրուշտր

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ՞Զ

Աղզընըզըն գօգմամասընը, տիչէրինիզին խասթալըգտան քիւլիէն արի գալմասընը արզու իսէր իսէնիզ Պաղչէ Դարբուսընտա Նիրամիէ գարագոլը գարչու քէչէնտէ 1 նօմէրօլը մահալը մախսուսատա տիչ Թապիպի

ԽԱԶԻԿ ԺԱՄԻՈԶԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՅԻ

պուլմալըսընը։

Մուսախլէյի Մէքթէպի Թրպպիէի Շահանէտէն մէէզուն օլուպ, հիչ պիր ալը հիսս իսթիմէքտէգինն տիչ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունտուղը պիր իլաճ իլէ եալընըզ իբի ատֆատտա էն չէյտա տիչ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «սքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիչ էթի խասթալըգլարընը թէտավի իսթմէքտէ վէ ֆէյնին էն սոն ուսուլի իւզրէ վէ նէվիճտա ալէթթար իլէ տիչ տօլրըրմագտա տըր։

Էնվայի թագմա տիչ վէ չէնէ իմալընտաքի մէհարէթի քամիլէսի ումումի միւշթերիլերինին հիւտնիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իսթմէքտէ տիր։

Ճուտտա կիւնէրի մուտաչէնէխանէտէ բազար կիւնէրի տէ կէսիկ Բաչատտա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինէ միւրաճաաթ խէն ֆուգարը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապէրը սաաթ 1½ գատար վէ ագչամրը տախի սաաթ 11տէն սոնրա հէր վագրիթ խանէսինտէ պուլունուր։

ԴԻՍԱԿ

Մուսախլէյի գօնգրէս օրէրօ

ՀԱՑ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԿԵԳՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Գարրիէլեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Գին 5 գահ.

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴՈՒՅՍԷՐԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԷՖԷԿԵԱՐԻ»

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

—Ովմէ՞ կրնային վախնալ սասկ փոթորիկի օրով մը։

Զիւերը տեսածին պէս, կոմսը գետին պառկեցաւ, յետոյ ձեռքերուն և ծունկերուն վրայ սկսաւ յառաջանալ, տեսակ մը վիթխարի կենդանիի պէս՝ իր խոշոր աղմաթաթաւ մարմնովը և գլխարկովը՝ որ անասունի բուրդէ չինուած էր։ Այսպէս սողոց մինչև մնաւոր խրճիթը և անոր տակը ծածկուեցաւ՝ տասնակներուն ճեղքերէն բնաւ չի յայտնուելու համար։

Զիւերը, զինքը տեսած ըլլալով, կը շարժէին։ Ան կամաց մը կորեց սանձերը իր դանակովը՝ զոր բաց՝ կը բռնէր ձեռքին մէջ, և մրրիկ մը յանկարծ վրայ հասած ըլլալով, ձիերը փախան՝ կարկուտէն չարչրուած, որ փայտէ սնակը անիւներուն վրայ կը դողացնէր՝ անոր ծուռ տանիքը մարակելով։

Կոմսը այն տեսն, ծունկերուն վրայ նստած, իր աչքը դրան վարի կողմին կպցուց, և մէջը դիտեց։

Զէր չարժեր այլևս. կը թուէր ըսպասել։ Բաւական տեսն սահեցաւ և մէկէն ի մէկ ոտքի ելաւ, գլխէն մինչև ոտքերը ցեխոտած։ Մոլեգնած չարժուձևով մը, նիգը մղեց՝ որ դուրսէն կը գոցէր փայտէ դռնակը, և, լծուելիք երկու թեւերը բռնելով, սկսաւ անա՛նկ մը ցնցել այս հիւղակը որ կարծես կտոր կտոր ընել ուզէր զայն։ Յետոյ յանկարծ, անոր լծուեցաւ, յուսահատական ճիգի մը մէջ իր բարձր հասակովը կքելով, եղի մը պէս քաշելով ու հեալով. և ճամբորդ տունը, ինչպէս նաև զանոնք որ անոր մէջ կը փակուէին, քաշեց տարաւ դէպի արագասահ զառիվերը։

Մէջինները կը պօռային, բռունցքով փայտորմը հարուածելով, չի հասկնալով ինչ որ կը պատահէր։

Երբ վայրէջքին գագաթը հասան, կոմսը թող տուաւ թեթեւ բնակարանը որ սկսաւ ծուռ ելլալն ի վար գլոսրիլ։

Ան գահավէժ վար կ'ընթանար, խնթի պէս, հետզհետէ աւելի արագ, ցատկելով, կնդանիի մը պէս սայթաքելով, և իր թեւերովը գետնին զարնուելով։

Ծերուկ մուրացկան մը, որ փոսի մը մէջ կծկուեր էր, տեսաւ անոր թափով մը անցնիլը իր գլխուն վրայէն, և սարսափի աղաղակներ լսեց փայտէ մնուկին մէջէն։

Ցանկարծ խրճիթը, բաղխումով մը, մէկ անիւը կորսնցուց, կողին վրայ ինկաւ և նորէն սկսաւ վար տապալիլ գունտի մը պէս, ինչպէս արմատախիլ եղած տուն մը պիտի գլորէր լերան մը կատարէն։

Յետոյ, հեղեղներէ բացուած վերջին փոսին եզերքը հասնելով, մէջը ցատկեց, կոր մը գծելով, և, խորը իյնալով, հաւկիթի մը պէս ճաթեցաւ հոն։

Եւ երբ քարուտ գետնին վրայ խորտակուեցաւ, ծեր մուրացկանը, որ անոր անցնիլը տեսած էր, պզտիկ քայլերով վար իջաւ, փչոտ թփերուն մէջտեղերէն. և իր գեղջուկի խոհեմութենէն դրդուած չհամարձակելով կոտրած մնուկին մօտենալ, գնաց մինչև մօտակայ ագարակը՝ դէպքը ծանուցանելու։

Սէն գահավէժ վար կ'ընթանար, խնթի պէս, հետզհետէ աւելի արագ, ցատկելով, կնդանիի մը պէս սայթաքելով, և իր թեւերովը գետնին զարնուելով։

Ծերուկ մուրացկան մը, որ փոսի մը մէջ կծկուեր էր, տեսաւ անոր թափով մը անցնիլը իր գլխուն վրայէն, և սարսափի աղաղակներ լսեց փայտէ մնուկին մէջէն։

Ցանկարծ խրճիթը, բաղխումով մը, մէկ անիւը կորսնցուց, կողին վրայ ինկաւ և նորէն սկսաւ վար տապալիլ գունտի մը պէս, ինչպէս արմատախիլ եղած տուն մը պիտի գլորէր լերան մը կատարէն։

Յետոյ, հեղեղներէ բացուած վերջին փոսին եզերքը հասնելով, մէջը ցատկեց, կոր մը գծելով, և, խորը իյնալով, հաւկիթի մը պէս ճաթեցաւ հոն։

Եւ երբ քարուտ գետնին վրայ խորտակուեցաւ, ծեր մուրացկանը, որ անոր անցնիլը տեսած էր, պզտիկ քայլերով վար իջաւ, փչոտ թփերուն մէջտեղերէն. և իր գեղջուկի խոհեմութենէն դրդուած չհամարձակելով կոտրած մնուկին մօտենալ, գնաց մինչև մօտակայ ագարակը՝ դէպքը ծանուցանելու։

Վաղեցին. փայտի կոտրուկները վերցուցին, երկու մարմիններ տեսան։ Անոնք մեռած էին, ջարդուփարդ եղած և արիւնլուայ։ Մարդուն ճակատը ճեղքուեր էր և դէմքը ճզմուած։ Կնոջ ծնօտը կը կախուէր, բաղխումէ մը անջատուած ըլլալով. և իրենց լոսուած անդամները թուլ էին, իբր թէ իրենց մէջն տակ բնաւ ոսկր ունեցած չըլլային. ամէնքն ալ ճանչցան սակայն զանոնք. և սկսան երկարօրէն կարծիքներ ունենալ այս դժբաղդութեան պատճառներուն վրայ։

—Ինչ կ'ընէին արդեօք այս անակին մէջ, ըսաւ կին մը։

Այն տեսն, ծեր աղքատը իրեն թուածին պէս պատմեց, թէ անոնք անոր մէջ ապաստանած ըլլալու էին մրրիկէն զերծանելու համար, և թէ կատաղի հովը խլած ըլլալու էր խրճիթը և գահավէժ ըրած։

Եւ կը բացատրէր թէ ինքն իսկ հոն կը ծածկուէր երբ տեսած էր կապուած ձիերը, և հասկցած թէ՝ զբաղում մը կար հոն։

Եւ գոհունակ դէմքով մը աւելցուց.

—Եթէ տիկա տեսած չըլլայիր, քիչ մնաց ես պիտի մտնէի սասր մէջ։

Ձայն մը ըսաւ.

—Եթէ՝ դուն մտած ըլլայիր աւելի աղէկ պիտի չըլլա՞ր։

Այն տեսն, միամիտ մարդը սկսաւ՝ սոսկալի բարկութեան մը մէջ.

—Ինչո՞ւ համար աւելի աղէկ պիտի ըլլար. որովհետեւ ես աղքատ եմ և անոնք հարուստ, հէ՞. դիտեցէք հիմա։

Եւ, դողդղալով, թացխուսմ ցընցողներով պրոսուած, խառնիխուռն մօրուքին ու խորայատակ գլխարկէն դուրս թափող երկայն մազերուն փընթիութեան մէջ, իր ցուպին կեռ ծայրովը երկու դիակները կը ցուցնէր յայտարարելով.

—Ասոր առջև, հոս, ամէնքս ալ հաւասար ենք։

Բայց ուրիշ գիւղացիներ եկած էին, և մտանոգութեամբ, սարսափած, անձնասիրութեամբ և փոքրոքիութեամբ, աչքերնուն պչեղովը փայտերուն ճեղքերէն նեռս կը նայէին։ Յետոյ վարանեցան թէ ի՛նչ ընէին. և որոշեցին որ, վարձատրութեան մը յոյսովը, մարմինները՝ դղեակները տանին։ Եւ երկու սայլեր լծեցին։ Բայց նոր դժուարութիւն մը ծագեցաւ։ Մէկ քանին կ'ուզէին կառքերուն մէջ յարդ լեցնել պարզապէս. ուրիշներ կը պնդէին վայելչօրէն անկողիններ տեղաւորել։

Այն կինը որ արդէն խօսած էր, աղաղակեց.

—Բայց անկողինները պիտի արիւնոտին այն տեսն. ետքէն պէտք պիտի ըլլայ զանոնք լուալ։

Այն տեսն, միամիտ մարդը սկսաւ՝ սոսկալի բարկութեան մը մէջ.

—Ինչո՞ւ համար աւելի աղէկ պիտի ըլլար. որովհետեւ ես աղքատ եմ և անոնք հարուստ, հէ՞. դիտեցէք հիմա։

Եւ, դողդղալով, թացխուսմ ցընցողներով պրոսուած, խառնիխուռն մօրուքին ու խորայատակ գլխարկէն դուրս թափող երկայն մազերուն փընթիութեան մէջ, իր ցուպին կեռ ծայրովը երկու դիակները կը ցուցնէր յայտարարելով.

—Ասոր առջև, հոս, ամէնքս ալ հաւասար ենք։

Կոմսը, կարծր զարմանքին վրայ խրճիթին դուրիսը տեսածին պէս, իր սրունքներուն բոլոր արագութեամբը փախած էր, անձրեւներուն և մրրիկներուն մէջտեղ։ Ան վազեց այսպէս ժամերով, ճամբաներ կտրելով, զառիթափներէ վար ցատկռտելով և ցանկապատներ խորտակելով, և իրիկուան սուն վերադարձած էր, առանց գիտնալու թէ ի՞նչպէս։

Անհաւեցած ծառաները կը սպասէին և ծանուցին իր երկու ձիերը՝ առանց ձիաւորներու կը վերադառնային, իրարու ետեւէ։

Այն տեսն Մ. տրիմուրիլիզ դողդղաց, և կտրատուած ձայնով մը.

(Շարունակէն)